



UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

Leto VII. številka 3. marec 1999

poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana





naklofen[®] rapid

diklofenak kalij

tablete po 50 mg



 hitro odpravi akutno bolečino

 2- do 3-krat 1 rapidna tableta na dan

Skrašeno navodilo

Indikacije: Lajšanje akutne bolečine. Potravmatska bolečina (izpahi, zvini, nategi), pooperativna bolečina (travmatologija, ortopedija, ginekologija, oralna kirurgija), ginekološka bolečina (dismenoreja, bolečine zaradi vstavitve materničnega vložka in druge bolečine), glavobol, zobobol, bolečina v hrbtenici, zunajsklepni revmatizem, dopolnilo k zdravljenju infekcijskih bolezni.

Odmerjanje: Tablete Naklofen rapid dajemo 3-krat na dan. Izjemoma, npr. pri dismenoreji, odmerek povečamo na 200 mg na dan. Pri blagih bolečinah zadošča 100 mg na dan. Tablet Naklofen rapid ne dajemo otrokom do štirinajstega leta starosti.

Kontraindikacije: Peptični ulkus. Preobčutljivost za diklofenak. Diklofenak je kontraindiciran pri bolnikih, pri katerih je predhodno jemanje salicilatov ali drugih zdravil, ki zavirajo delovanje na sintezo prostaglandinov, povzročilo napad astme, urtikarijo ali akutni rinitis.

Opozorila: Previdnost je potrebna pri bolnikih s hudimi okvarami jeter ali ledvic, pri bolnikih s srčnim popuščanjem, porfirijo, Crohnovo boleznijo in pri ulceroznem kolitisu.

Stranski učinki: Lahko se pojavijo prebavne motnje. Redko se pojavijo peptični ulkus ali krvavitve v prebavilih. Izjemoma lahko pride do preobčutljivostne reakcije, glavobola, perifernih edemov in neznatnega povečanja vrednosti transaminaz.

Oprema in način izdajanja: 10 tablet po 50 mg. Na zdravniški recept. 1/99.

Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.



Krka, d. d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto



Nanj
se
lahko
zanesem!

INFORMATIVNI BILTEN
ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

UTRIP

GLAVNA UREDNICA ČZD:

Vera Grbec

ODGOVORNA UREDNICA:

Irma Antončič

UREDNIŠKI ODBOR:

Veronika Pretnar Kunstek, Bojana Filej,
Petra Kersnič, Irena Istenič

LEKTORICA:

prof. Cvetana Tavzes

NAKLADA: 11550 izvodov

LETNA NAROČNINA ZNAŠA:

4500 SIT

Za člane Zbornice brezplačno

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Ljubljana, Vidovdanska 9

telefon, telefaks: 061/316-055

Žiro račun: 50101-678-48641

Po mnenju Urada vlade za informiranje z dne 4. 3.
1993, št. 23/71-93 sodi Utrip med proizvode, za katere
se plačuje 5-odstotni davek od prometa proizvodov.

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,

tel.: 061/1408-202, tel/faks: 1400-315

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o.

Vrhnika, Krožna pot 2, tel/faks: 061/753-800

e-mail: starling@siol.net

TISK:

Tiskarna POVŠE

Povšetova 36 a, Ljubljana,

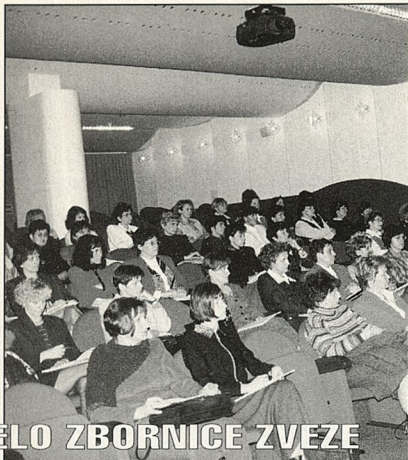
tel/faks: 061/301-542

Zima

Zima je utišala parke,
s snegom pokrila jarke,
želode in češarke,
njive, travnike
gozdove in loke,
strehe in dimnike,
smeti in ogorke.
Ne slišiš ptic,
le čudne zvoke,
ko pokajo smreke
in stare jelke.
Zamrznile so se mlake,
poledenele ceste
so ohromile korake.
Zima je prignala oblake,
privabila vrane in srake,
zamedla vlake.
Na okna riše ledene slike
in bele geometrijske like.

Helena Ravsnič

Fotografija na naslovnici: Branko Pretnar



8. REDNA SKUPŠČINA

ICN's Board of Directors and Staff
warmly wish you and your Nurses Association
a year of fruitful activity and progress,
in celebration of ICN's Centennial Year,
1999

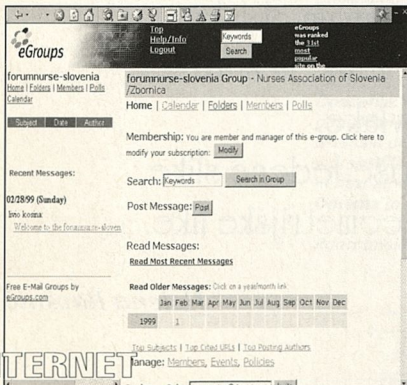
Kirsten Stallknecht

Kirsten Stallknecht
for Board of Directors

Judith A. Oulton

Judith A. Oulton
for Staff

PISMO PREDSEDNICE ICN KIRSTEN STALLKNECHT



FUTURISTIČNI APARATI ZA AMERIŠKE PATRONAŽNE SESTRE IN VABILO ZA SLOVENSKI FORUM O ZN

DELO ZBORNICE-ZVEZE

• FEBRUAR NA ZBORNICI - ZVEZI -----5

ICN

• PISMO PREDSEDNICE ICN

KIRSTEN STALLKNECHT -----9

PCN

• IZOBRAŽEVANJE - STROKOVNE USMERITVE -----12

IZ KOLABORATIVNEGA CENTRA SZO

• O DELU KOLABORATIVNEGA CENTRA SZO ZA PRIMARNO

ZDRAVSTVENO NEGO V LETU 1998 -----15

PREDSTAVLJAMO VAM

• USTANOVILI SMO SLOVENSKO ZDRUŽENJE ZA POMOČ PRI

DEMENCI - SPOMINČICA -----18

IZ DRUŠTEV IN SEKCIJ

• LE POGLEJTE, PA GA IMAMO! -----19

• UDELEŽILA SEM SE KONGRESA MEDICINSKIH SESTER

TREH DEŽEL V KONSTANZI -----20

S HUMORJEM JE LAŽJE

• IZ LOVSKO - PASJEGA ŽIVLJENJA -----23

NE PREZRITE

• SAMOPREGLEDOVANJE DOJK IN OSVEŠČENOST

MEDICINSKIH SESTER -----35

KODEKS ETIKE

• KODEKS ETIKE -----36

RAZMIŠLJANJA

• PA BODIMO BRAT JE, ZDRAVILCI! -----37

• OBČUTLJIV POSLUH ZA POSAMEZNIKOVO RANLJIVOST ---38

OBVESTILA

41

MI MED SEBOJ

• NAGRADA DR. SLAVKA ZORETA LEJI BERNJAK – DIPLOMANT-

KI VIŠOKE ŠOLE ZA ZDRAVSTVO LJUBLJANA -----42

INTERNET

• FUTURISTIČNI APARATI ZA AMERIŠKE PATRONAŽNE

SESTRE IN VABILO ZA SLOVENSKI FORUM O ZN -----43

STROKOVNA SREČANJA DOMA

45

SREČANJA V TUJINI

53

Vijudno prosimo, da prispevke za objavo v naslednji številki UTRIPA pošljete do 25. v mesecu in če je le možno na disketah ali na e-mail: starling@siol.net, po predhodnem dogovoru z uredništvom. Uredništvo

FEBRUAR NA ZBORNICI - ZVEZI

Petra Kersnič

8. REDNA SKUPŠČINA ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE – ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Ljubljana, 20.2.1999 – dvorana tovarne KRKE, Dunajska 65

8. redno skupščino je otvorila Petra Kersnič, generalna sekretarka. "Vsaka skupščina je poseben dan, še posebej, če se sprejemajo spremembe statuta, ki je po besednjaku slovenskega pravopisa opredeljen kot pravni akt, ki določa osnovno ureditev kake organizacije", je povedala v uvodnih besedah Petra Kersnič.

V nagovoru poslankam in poslancem je predsednica Zbornice – Zveze, Veronika Pretnar Kunstek, dejala:

"Že pred 71 leti, ob ustanovitvi naše prve stanovske organizacije leta 1927, so medicinske sestre v Sloveniji istočasno oblikovale tudi prva društvena pravila, za katera lahko trdimo, da so bila podlaga za statut, ki se je z leti spreminjal, dopolnjeval in dograjeval in se dopolnjuje še zdaj ter sledi spremembam časa in gotovo bo tako tudi v prihodnje.

Še posebej v zadnjem času postajajo naloge zdravstvenih strokovnjakov vse zahtevnejše in potrebno je vse več znanja. In zato, ker želimo in hočemo, da se bo zdravstvena nega razvijala in uveljavila ter pridobila tak položaj, ki ji prav gotovo pripada, ne smemo zamujati pri načrtovanju delovanja in oblikovanju strategije naše organizacije tudi v prihodnosti, saj nam novo tisočletje takorekoč že trka na vrata.

Leto dni smo imeli na voljo, da smo prese-

jali in presodili, kaj bo prinesla potrditev Statuta, na podlagi katerega bomo lažje urešničevali naše skupne interese, saj naj bi dobro regionalno povezanost zagotavljal Odbor regijskih društev, strokovna povezanost in oblikovanje strokovnih doktrin na posameznih strokovnih področjih pa bo v prihodnje temeljna naloga Koordinacijskega odbora strokovnih sekcij.

Zbornica si je in si bo še naprej intenzivno prizadevala za sprejem za našo stroko pomembnih dokumentov, ki na žalost že nekaj let dolgo čakajo na potrditev na Ministrstvu za zdravstvo. Gre za Razmejitev zdravstvene nege, Organizacijo službe zdravstvene nege v zdravstvenih zavodih, Zakon o zdravstveni negi ter še za kar precej predlogov in pobud, med drugim predlog za izdajanje licenc za delo v zdravstveni negi.

Zavedamo se, da je naloga Zbornice tudi spremljanje in podpora ustreznemu izobraževanju medicinskih sester – nosilk stroke zdravstvene nege. Svetovni trend v zdravstveni negi je usmerjen k visoki izobrazbi in dejstvo je, da prihodnost pripada visoko izobraženi in visoko motivirani medicinski sestri, kar je ponovno in še posebej potrdilo Zasedanje Evropske mreže organizacij zdravstvene nege, ki je potekalo novembra lani na Bledu. Žal udeležba iz

Slovenije ni bila velika, čeprav je bila prav tu priložnost, da se srečamo s kolegicami iz drugih evropskih držav, predvsem držav članic EU in si izmenjamo izkušnje.

Zavedamo se, da nas čaka še veliko zahtevnega dela. Zato je pomembno partnerstvo, ki temelji na skupnih ciljih, medsebojnem zaupanju in spoštovanju.

Letošnje leto bo prav gotovo zaznamovala 100. obletnica ustanovitve ICN, ki bo nad vse slovesno potekala v Londonu junija in v zadnji številki Utripa ste že dobili obvestilo o možni udeležbi.

Intenzivno potekajo tudi že priprave na naš 2. kongres, ki bo novembra v Portorožu.

12. maj – mednarodni dan medicinskih sester in obenem 5. Simpozij zdravstvene nege z motom Proslavimo preteklost zdravstvene nege – zahtevajmo prihodnost bomo slovesno proslavili v Novem mestu.

Poglobljena poročila o delu Zbornice – Zveze bodo podana na 9. redni skupščini, ki je načrtovana 10. 4. 1999.”

Poslanke in dva poslanca so soglasno sprejeli Poslovnik o delu skupščine z dne

2.2.1994 in 18.4.1998, ki so ga ob sklicu Skupščine vsi poslanci tudi prejeli.

Soglasno je bil sprejet predlog organov 8. redne skupščine:

1. Delovno predsedstvo:

mag. Bojana Filej - predsednica

Livio Kosina - član

Peter Požun - član

2. Verifikacijska komisija:

Ivana Hartman - predsednica

Marjana Vengušt

Milica Lahe

3. Zapisnik:

Petra Kersnič

4. Overovateljici zapisnika:

Bojana Zemljič- zaradi odsotnosti jo je zamenjala Milica Lahe

Irena Vidmar

6. Komisija za sklepe:

Darinka Klemenc

Tatjana Vrhovnik

Milka Kavaš

Skupščino je uspešno vodila mag. Bojana Filej, ki je vse poslanke in poslanca opozorila na dosledno upoštevanje Poslovnika o



Delovno predsedstvo

delu skupščine. Poročilo verifikacijske komisije je prebrala Ivana Hartman, v njem je bilo ugotovljeno, da je na skupščini bilo od 51 imenovanih poslank in poslancev prisotnih 45, s čimer so bili ustvarjeni pogoji za veljavno sklepanje.

Mag. Bojana Filej, ki je bila tudi predsednica Statutarne komisije, je poslankam in poslancem predstavila enoletno delo Statutarne komisije. Ta se je v tem času sestala na 6. samostojnih sejah, in vsakič pred posveti in po njih v regijskih društvih. Razprava je bila temeljita, zasnovana na mnogih primerjavah z akti drugih združenj, poleg tega pa je sproti potekalo tudi pravno usklajevanje z veljavnimi predpisi. Poudarila je, da se je Statutarna komisija zavedala odgovornosti in pomembnosti pri uveljavljanju dopolnil in sprememb pri oblikovanju Statuta. Zadnje usklajevanje je potekalo na predsedstvu 16.12. 1998, od koder je izhajal tudi dokončni predlog Statuta Zbornice – Zveze in so ga prejeli vsi poslanci.

Sklepi 8. redne skupščine

1. Sklep

Poslanke in poslanci so soglasno sprejeli predlagani Statut Zbornice zdravstvene nege Slovenije – Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

2. sklep

Poslanke in poslanci so soglasno potrdili predlog Statutarne komisije v sestavi:

Bojana Filej,
Milica Lahe,
Petra Kersnič,
Peter Požun,
Livio Kosina.

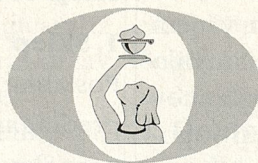
Mandat Statutarne komisije traja 5 let.

In kaj smo še delali:

- 1.2.1999 – Uredniški odbor Utipa
- 3.2.1999 – seja Komisije za zasebno delo
- 18. 2.1999 – seja Komisije za izobraževanje
- 19.2.1999 – seja Statutarne komisije
- 24.2.1999 – seja Izvršilnega odbora



Poslanke in poslanci



V skladu z 9., 15. in 16. členom Statuta, sprejetim 20.02.1999, Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

**objavlja RAZPIS za volitve
podpredsednice/ka za koordinacijo regijskih društev**

za mandatno obdobje do 15.02.2001.

V skladu s 15. členom Statuta lahko kandidira vsak član Zbornice-Zveze.

Kandidati morajo k vlogi predložiti življenjepis s poudarkom na dosedanjih društvenih in strokovnih aktivnostih.

Kandidati naj naslovijo vlogo na Kandidacijsko komisijo Zbornice-Zveze s pripisom:

“Kandidatura za podpredsednico/ka za koordinacijo regijskih društev”.

Rok prijave 20.03.1999.

V skladu z 9., 15. in 16. členom Statuta, sprejetim 20.02.1999, Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

**objavlja RAZPIS za volitve
podpredsednice/ka za koordinacijo strokovnih sekcij**

za mandatno obdobje do 15.02.2001.

V skladu s 15. členom Statuta lahko kandidira vsak član Zbornice-Zveze.

Kandidati morajo k vlogi predložiti življenjepis s poudarkom na dosedanjih društvenih in strokovnih aktivnostih.

Kandidati naj naslovijo vlogo na Kandidacijsko komisijo Zbornice-Zveze s pripisom:

“Kandidatura za podpredsednico/ka za koordinacijo strokovnih sekcij”.

Rok prijave 20.03.1999

Pripravila: Veronika Pretnar Kunstek

Pismo predsednice ICN Kirsten Stallknecht

Januar 1999

Spoštovana predsednica

Dovolite mi, da vam ob vstopu v zadnje leto iztekajočega se tisočletja zaželim srečno novo leto. Leto 1999 zdravstveni negi prav zares obeta vrsto pomembnih dogodkov, saj nas bodo vse leto družila praznovanja, ob katerih se bomo lahko s ponosom ozrli na naše pretekle dosežke in se optimistično zazrli v skupno vizijo prihodnosti. Vsem tudi čestitam ob stoletnici rojstva organizacije, ki nas združuje kot pripadnike stroke in tudi kot strokovnjakinje - Mednarodnega sveta medicinskih sester (ICN).

Načrti našega praznovanja stoletnice se naglo uresničujejo. Praznično leto se je začelo 28. januarja v Ženevi z razstavo fotografij, plakatov in spominkov, ki prikazujejo razvoj zdravstvene nege in poklic medicinske sestre v zadnjem stoletju. Veseli nas, da je Christopher Reeve, igralec, režiser in predsednik sklada Christopher Reeve Foundation, sprejel mesto častnega pokrovitelja slavnostnih prireditev ob naši stoletnici. Vem, da tudi vi v svojih državah pripravljate zanimiva praznovanja stoletnice in se veselimo snidenja z vsemi vami junija v Londonu ob vrhuncu letošnjih prireditev - Konferenca ob stoletnici Mednarodnega sveta medicinskih sester - ICN.

Leto 1998 je bilo za ICN, za naše uslužbenke in zame zelo srečno in živahno leto. S številnimi izmed vas po vsem svetu sem se imela priložnost osebno srečati, poslušala sem vaša poročila in se iz prve roke seznanila z vašimi dejavnostmi in dosežki, pa tudi z vašimi težavami in načini njihovega reševanja. Res je sicer, da so naravne nesreče in katastrofe na nekaterih območjih ogrozile

leta trdega dela posameznikov in skupin medicinskih sester, vendar sem prepričana, da združeni premoremo dovolj moči za obnovo, medsebojno pomoč in uspešno pot naprej.

Rada bi vas obvestila, da je bil novembrski sestanek upravnega odbora ICN nadvse ploden in uspešen, saj so člani odbora zelo resno, konstruktivno in dejavno razpravljali o številnih odprtih vprašanjih.

Eno pomembnih vprašanj, ki so jih na sestanku obravnavali člani odbora, je bil tudi prihodnji razvoj ICN. Kot veste, so razprave in razvoj v zadnjih letih pokazali, da mora ICN ponovno preveriti svoj ustroj in razmisliti o takšni obliki združevanja medicinskih sester, ki jim bo v skladu s prizadevanji ICN zares zagotovilo enotno zastopstvo. Člani odbora so se strinjali, da moramo okrepiti ICN in zbornice posameznih držav ter vztrajati pri načelu enega osnovnega združenja v vsaki državi, hkrati pa z uvajanjem novih oblik članstva za neprimarne skupine in načinov povezovanja s posebnimi interesnimi skupinami v ICN vključiti čimveč medicinskih sester.

Veseli nas, da bomo razpravo na to temo nadaljevali na konferenci CNR - Sveta nacionalnih predstavnikov. Zato vas vabim, da že vnaprej razmislimo o naslednjih vprašanjih: - Kako bi v ICN lahko vključili še večje število medicinskih sester in drugih zdravstvenih delavcev? - Kako bi lahko povečali svoj vpliv? - Kako naj se ICN v imenu zdravstvene nege in medicinskih sester najučinkoviteje sooči z izzivi novega tisočletja? - In kako naj financiramo številne dejavnosti, ki jih želimo podpreti?

Odbor se veseli, da bomo imeli v Londonu o teh vprašanih plodno razpravo in v novo stoletje vstopili z jasnimi usmeritvami CNR za nadaljnjo rast in razvoj. Tako se bomo hkrati tudi primerno oddolžili ustanoviteljem naše organizacije, ki so na prvem srečanju leta 1899 v Londonu tako smelo zastavili razvoj zdravstvene nege v tem stoletju.

Leto 1999 bo zelo naporno, zato najbrž ne bom potovala toliko kot lani, čeprav nameravam pred konferenco in po njej obiskati zbornice zdravstvene nege nekaterih držav. Letos tudi danska zbornica zdravstvene nege praznuje svojo stoletnico, zato bom doma imela nekaj več dela kot običajno. Ob tem bi rada spomnila, da je prav londonsko srečanje leta 1899 z ustanovitvijo ICN tudi danske medicinske sestre spodbudilo, da so takoj po vrnitvi v Kopenhagen ustanovile dansko organizacijo zdravstvene nege,

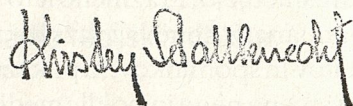
čeprav so se ICN-u uradno pridružile šele leta 1909. Vem, da boste v prihodnjih letih tudi mnogi med vami praznovali pomembne obletnice. Ne glede na to, če je to stota, petdeseta, peta ali celo prva obletnica, je vsak korak naprej pomemben za medicinske sestre v vaši državi, pa tudi za zdravstveno nego nasplo. Zagotavljam vam, da bo ICN praznoval z vami, in ne pozabite obvestiti našega urada o posebnih dogodkih in priložnostih, ki se bodo odvijali v vaši državi, da jih bomo lahko zabeležili v INR in v našem biltenu, ki bo izšel ob stoletnici.

Ko vam pišem, Dansko pokri-

va debela snežna odeja, živo srebro pa je krepko pod ničlo. Vem, da je tako tudi pri mnogih med vami, čeprav imate enakoštevni poletje, v kakršnem sem uživala med nedavnim obiskom v Braziliji, kjer sem bila deležna toplega sprejema dežele in ljudi. Ta nasprotja me spominjajo na resnično mednarodno naravo ICN, na cikel sprememb, v katere smo vsi vključeni, in na izkušnje, ki jih lahko izmenjamo v medsebojno korist. V tem delu sveta se veselimo pomladi, svetlih noči in vnovičnega prebujanja življenjskih sil. Prav, ko se bomo sešli v Londonu, bo svetloba nad Skandinavijo - in mislim, da tudi nad ICN - najmočnejša.

Toplo vas pozdravljam in se veselimo junijskega snidenja z vami.

Kirsten Stallknecht



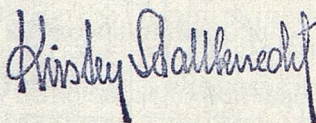
ICN's Board of Directors and Staff

warmly wish you and your Nurses Association

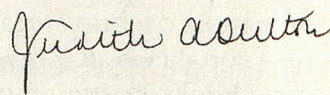
a year of fruitful activity and progress,

in celebration of ICN's Centennial Year,

1999



Kirsten Stallknecht
for Board of Directors



Judith A. Oulton
for Staff

100 - let ICN

LONDON, 27.6.1999 - 1.7.1999

Zbornica zdravstvene nege pripravlja skupinsko pot in program udeležbe na konferenci ob 100. obletnici ICN z nosilno temo

Proslavimo preteklost zdravstvene nege - zahtevajmo prihodnost

Plačilo kotizacije

Zgodnja kotizacija - do 31.3.1999 za člane znaša 300 GBP,
kasnejša znaša 400 GBP.

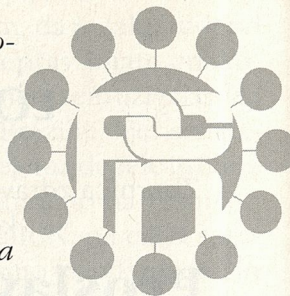
Plačilo kotizacije poteka preko banke s čekom!

Obrazec za prijavo lahko prejmete na sedežu zbornice oziroma ga naročite po telefonu 061 316 055 vsak dan med 10. in 15. uro. Poslali vam ga bomo po pošti, vi pa ga boste izpolnjenega vrnili, da ga bomo overovali in odposlali. Turistična agencija Kompas Maribor bo pripravila dokončen program do konec meseca marca in ga bomo objavili v aprilski številki Utripa!



Pripravlila: Veronika Pretnar Kunstek

V pričujočem prevodu je podan pregled dogajanja na področju izobraževanja v zdravstveni negi. Sledi pregled dela Stalnega odbora medicinskih sester v EU, PCN, ter dejavnosti Sveta Evrope, Svetovne zdravstvene organizacije, Mednarodnega sveta medicinskih sester in Evropske skupnosti (še zlasti Svetovalnega odbora za usposabljanje v zdravstveni negi), ki so v zadnjem času predstavili nekaj pomembnih dokumentov. Na koncu je podanih nekaj predlogov za delo PCN in zbornic zdravstvene nege posameznih držav.



Izobraževanje - strokovne usmeritve

Stalni odbor medicinskih sester pri EU - PCN

PCN si je v svojih političnih usmeritvah med drugim zadal naslednje naloge:

- preučevati in v okviru svojih pristojnosti ukrepati v vseh vprašanih, ki so povezana s področjem zdravstvene nege in izvajanjem zdravstvenega varstva,
- ustanovam EU posredovati svoja mnenja in priporočila v zvezi z vsemi vprašanji v njegovi pristojnosti in izvajati dejavnosti, za katere meni, da so potrebne za to, da se slednje upoštevajo.

V isti izjavi PCN izraža, da:

- je izobraževanje v zdravstveni negi trajen proces, ki vključuje osnovno izobraževanje za pridobitev licence, klinične izkušnje, specialistično in doživljenjsko izobraževanje ter izpopolnjevanje,
- bi morali vsi splošni izobraževalni programi splošne medicinske sestre pripraviti za delo tako v bolnišnici kot tudi v družbeni skupnosti. Na tej osnovi bi morali graditi vsi specialistični in drugi kasnejši izobraževalni programi. Kandidati za izobraževanje v zdravstveni negi bi morali imeti končano srednjo šolo in izpolnjevati pogoje za sprejem, ki so enakovredni vpisnim pogojem za visokošolsko izobraževanje.

PCN je izobraževanje v zdravstveni negi sprejel med prednostne naloge svojega delovanja.

Izobraževanje v zdravstveni negi je bilo v osnovi vključeno v program dela več pomembnih mednarodnih organizacij na področju zdravstvenega varstva, kot so Svet Evrope, Svetovna zdravstvena organizacija, Mednarodni svet medicinskih sester in Evropska unija (še zlasti Svetovalni odbor za usposabljanje v zdravstveni negi).

Svet Evrope – Council of Europe

Leta 1994 je Svet Evrope sprejel Evropski sporazum o izobraževanju in usposabljanju medicinskih sester, s katerim se je odzval na pomembne spremembe, do katerih je na področju zdravstvenega varstva prišlo v zadnjih desetletjih. SE meni, da bi si morali politiki in vodstveni delavci zdravstvenih ustanov v luči leta 2000 prizadevati predvsem za naslednje:

- izboljšati zdravje ljudi,
- strukturirati in prestrukturirati izobraževalne programe zdravstvene nege in zdravstvene storitve tako, da se izboljša kakovost zdravstvene nege in zdravstveno varstvo lahko ponudi zanimiva delovna mesta in prijetno delovno okolje,
- pridobivati strokovnjake z visoko izobrazbo.

Po mnenju SE zdravstvena nega ni imuna na te spremembe. Postalo je namreč očitno, da s tem, ko preventivna dejavnost postaja osrednja naloga zdravstvenega sistema, tudi zdravstvena nega ne more ostati omejena le na bolnišnične dejavnosti, ampak mora več pozornosti nameniti delu v družbeni skupnosti in pri opravljanju svojega dela imeti potrebno avtonomnost in avtoriteto. **Namen Evropskega sporazuma je podpreti prizadevanja za večjo vlogo medicinskih sester na področju izobraževanja v zdravstveni negi,** izpostaviti vlogo in pomen nove usmeritve in spodbuditi reforme, ki jih morajo države članice izvesti, če se želijo učinkovito soočiti z nalogami sodobnega zdravstvenega sistema.

Sporazum navaja več točk, in sicer:

Izobraževalni cilji v zdravstveni negi:

- temeljne učne vsebine dodiplomskega izobraževanja,
- pogoji za vpis,
- trajanje izobraževanja,
- smernice za oblikovanje izobraževalnih programov v zdravstveni negi,
- strategije poučevanja,
- ocena izobraževalnih programov in garancija kakovosti.

V sporazumu je predlagan tudi predmetnik.

Svetovna zdravstvena organizacija - WHO

Tudi v okviru SZO je izobraževanje medicinskih sester ena prednostnih nalog zdravstvene nege. Med primeri slednje je tudi "osnutek Strategije izobraževanja medicinskih sester in babic v evropski regiji SZO", ki med drugim poudarja, da se mora spremembam v družbi in v zdravstvenem varstvu prilagoditi tudi izobraževanje v zdravstveni negi. Strategija določa temeljna načela, skaterimi se bodo izobraževalne ustanove v tej stroki lahko soočile z novimi zahtevami. **Da se bi nanje lahko ustrezno odzvale, morajo biti medicinske sestre**

visoko izobražene, pripravljene sprejeti odgovornost za svoje delo, usposobljene za delo v multidisciplinarnih ekipah in s strokovnjaki iz drugih sektorjev in se znati prilagajati spremembam.

Mednarodni svet medicinskih sester - ICN

ICN je v luči potekajočih in predvidenih sprememb v sistemu zdravstvenega varstva, razpoložljivih sredstev in možnosti za zaposlovanje medicinskih sester temeljito preučil izobraževalne programe v zdravstveni negi in prišel do zaključka, da zdravstvena nega in potemtakem tudi izobraževanje medicinskih sester ne bi smela biti statična, ampak se morata s časom spreminjati. Uslužbenci v zdravstveni negi morajo biti pripravljeni na nove zahteve. Osnova za to, da so medicinske sestre na pravem mestu in opravljajo prave naloge, pa je ustrezna izobrazba. Zdravstvena nega je zato pred pomembnim izzivom, da v skladu z razmerami v posameznih državah določi, kaj morajo izobraževalni programi vsebovati.

Izobraževalna področja, ki bi jih lahko podprl PCN

Kot je pokazala zgornja analiza, se za izobraževanje v zdravstveni negi zanimajo številne organizacije. Za PCN to pomeni priložnost, da na tem področju doseže nekatere spremembe, zato predlaga naslednje dejavnosti:

- PCN mora podrobno preučiti dokumente in/ali strategije organizacij, kot so Svet Evrope, SZO, EU in ICN, in na osnovi svojih ugotovitev oblikovati temeljne smernice, ki bodo odboru in njegovim članicam v pomoč v njihovih prizadevanjih.
- PCN mora v sodelovanju s posameznimi zbornicami zdravstvene nege in pod vodstvom PCN oblikovati evropsko mrežo

učiteljev zdravstvene nege. Ta mreža mora delovati kot forum za obravnavo mednarodnih dogajanj, ki zaslužijo podrobnejšo razpravo. Forum mora biti zasnovan tako, da vsem prizadetim lahko posreduje povratne informacije in spodbuja raziskave na področju znanstvene nege.

- PCN in njegove članice morajo podpreti na izhodnih rezultatih izobraževanja temelječ pristop, ki ga je sprejel ACTN (Advisory Committee for Training Nurses), med drugim s prizadevanji za vključitev ustreznega dokumenta ACTN v direktivo in s prizadevanji za nadaljevanje opisanih dejavnosti ACTN.
- PCN in njegove članice si morajo prizadevati za izboljšanje tega pristopa v skladu s sprejetimi strokovnimi standardi.
- PCN in njegovi člani morajo po potrebi pomagati zbornicam zdravstvene nege iz srednje- in vzhodnoevropskih držav in Skupnosti neodvisnih držav (nekdanje

Sovjetske zveze) pri izvajanju direktive.

- PCN in njegove članice se morajo zavzemati za priznanje permanentnega izobraževanja tako na državni kot tudi na mednarodni ravni.
- PCN in njegove članice morajo oblikovati ustrezne strukture za doživljenjsko izobraževanje (kakršen je npr. britanski sistem UK PREP).

Članice PCN morajo za te dejavnosti lobiirati pri posameznih vladah in poslancih Evropskega parlamenta, PCN pa pri Evropski komisiji in stalnih predstavništvih držav članic Unije. Zato morajo vse pristojne organizacije bruseljski urad stalno obveščati o svojih dejavnostih in mu tako omogočiti, da usklajuje njihova prizadevanja. Po potrditvi predlaganih tem mora PCN sprejeti odločitev o tem, kdo bo prevzel vodilno vlogo pri razvoju podrobnega načrta delovanja, in določiti naloge članic PCN, izvršilnega odbora in bruseljskega urada.

ZAUPAJTE SLOVENSKI KVALITETI

izdelujemo opremo
za bolnice, ambulate
in kozmetične salone:

pregledne mize
različnih izvedb

vozičke za aparate

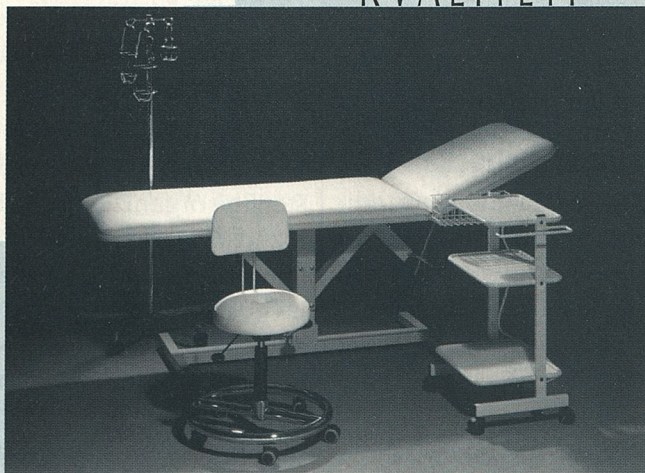
servirne vozičke

dvižne okrogle mize

paravane

stojala za infuzijo

stopnice itd.



KOVINSKA GALANTERIJA

Novak Apolonija s.p.

OIC Trzin

Brezovce 7

1236 Trzin

Tel: +386 61 162 1263

Fax: +386 61 162 1264

NOVAK

K O V I N S K A G A L A N T E R I J A



KOLABORATIVNI CENTER SZO ZA PRIMARNO ZDRAVSTVENO NEGO

O DELU KOLABORATIVNEGA CENTRA SZO ZA PRIMARNO ZDRAVSTVENO NEGO V LETU 1998

Bojana Filej

Kolaborativni center Svetovne zdravstvene organizacije za primarno zdravstveno nego je bil ustanovljen 1986 in je od takrat deluje v Zdravstvenem domu Maribor. Center je imenovala Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) v Genevi, ob soglasju Ministrstva za zdravstvo ter institucije, v kateri center je, za dobo štirih let. Podaljšanje mandata je odvisno od uspešnosti delovanja centra.

Za zdaj je v Evropi 10 kolaborativnih centrov za področje zdravstvene nege (Manchester, Glasgow, Francija, Italija, Finska, Nemčija, Madžarska, Rusija, Kazahstan, Slovenija) in približno 30 na svetu. Centri so povezani v evropsko mrežo in v svetovno mrežo. Srečanje evropske mreže poteka vsako leto, svetovne mreže pa vsaki dve leti in to srečanje je povezano s strokovno konferenco.

Kolaborativni centri so ustanovljeni z namenom, da širijo politiko in usmeritve SZO v državi, da prenašajo novosti in da skrbijo za razvoj zdravstvene nege na sodobnih usmeritvah.

Kadri

Center je od ustanovitve dalje pa do konca februarja 1998 vodila Majda Šlajmer Japelj, vms, dipl. sociologinja, od 1. marca dalje pa je vodenje prevzela mag. Bojana Filej, vms, dipl.org.dela, pomočnica glavnega direktorja za zdravstveno nego. V centru je redno zaposlena tajnica in po pogodbi strokovna svetovalka, ki je tudi imenovana v skupino

strokovnjakov za zdravstveno nego Svetovne zdravstvene organizacije na evropski in svetovni ravni, istočasno pa je tudi nacionalna koordinatorica za zdravstveno nego v Sloveniji, imenovna po sklepu Ministrstva za zdravstvo.

Financiranje

Financiranje centra poteka iz različnih virov. Zdravstveni dom zagotavlja prostorske in tehnične možnosti za delovanje centra ter krije stroške kadrov. Ministrstvo za zdravstvo krije stroške planiranih potovanj za potrebe delovanja centra ter ob koncu leta nameni nekaj sredstev za ostale aktivnosti. Svetovna zdravstvena organizacija občasno namenja nekaj sredstev za projekte, ki so v interesu SZO, da se jih v državi izpelje. Ostala sredstva si center pridobi z organiziranjem učnih delavnic, ki niso pridobitne narave in s tiskanjem ter prodajo strokovnih priročnikov za medicinske sestre.

Naloge, ki jih center opravlja za potrebe SZO

Primarna naloga centra, kot že njegov naziv pove, je razvoj in krepitev primarne zdravstvene nege, kar pa ne pomeni samo patronažne zdravstvene nege, temveč v konceptu in na osnovi filozofije primarnega zdravstvenega varstva vsa področja zdravstvene nege. Center opravlja naloge za potrebe SZO, kot so organiziranje mednarodnih učnih delavnic in poučevanje ter prenos novih znanj v zdravstveni negi v druge države, kot npr. Makedonija, Fed-

eracija Bosne, Avstrija, Italija...

Vlanskem letu smo organizirali za SZO/EURO/NUR drugo učno delavnico o spremljanju uspešnosti projekta Lemon za 11 evropskih držav; učno delavnico za medicinske sestre iz Bosne in Hercegovine, Republike Srpske in iz Jugoslavije na temo sodobne didaktične metode za delo v malih skupinah. Obravnavali smo predlog "Strategije izobraževanja medicinskih sester v Evropi", ki jo je pripravila skupina strokovnjakov SZO/EURO/NUR, v sodelovanju s strokovnjaki Evropske unije in Sveta Evrope ter nanjo dali pripombe.

Obravnavali smo predlog nove zdravstvene strategije za Evropo "Zdravje za vse za 21. stoletje", ki je nadaljevanje politike "Zdravje za vse do leta 2000". Nanjo smo dali pripombe z vidika vloge medicinskih sester pri realiziranju navedene politike.

Mednarodno sodelovanje

V sodelovanju s Case Western Reserve University iz Clevelanda, Ohio, smo opravili študij primera zdravstvene nege bolnika na domu za potrebe SZO v Genevi. Opisani študij primera je bil sprejet kot eden možnih modelov organiziranja in obravnave bolnikov na domu. Primer bo objavljen v njihovi publikaciji ter razposlan vsem državam članicam SZO.

Z organizacijo King's Fund iz Anglije smo sodelovali pri pripravi in testiranju programov za mednarodno poletno šolo o strateškem vodenju v zdravstvu za Evropo. Za medicinske sestre iz bolnišnic in zdravstvenih domov iz Federacije Bosne smo v Sarajevu izvedli predavanje o novih usmeritvah in smereh razvoja v zdravstveni negi.

Na iniciativo in ob podpori Slovenskega kanadskega kongresa je bilo vzpostavljeno bilateralno sodelovanje z univerzo Hamilton University iz Kanade z namenom pomagati pri razvoju programa specializacije za medicinske sestre iz gerontološko geriatrične zdravstvene nege na Visoki zdravstveni šoli v Mariboru.

Potekalo je tudi sodelovanje z Univerzo v

Celovcu, kjer smo se vključili v poučevanje primarne zdravstvene nege.

Raziskovalna dejavnost

S svojo mrežo institucij, s katerimi sodelujemo pri nas (Klinični center Ljubljana, Psihiatrična klinika Ljubljana, Dom upokojencev Maribor, Patronažno varstvo Zdravstvenega doma Maribor), smo se vključili v mednarodni pilotski projekt "Indikatorji kakovosti zdravstvene nege" (padci). To je bil projekt SZO/EURO/NUR, v katerem so poleg nas sodelovale še Švedska, Danska, Malta in Anglija.

Projekt Lemon poteka pri nas že od samega začetka, to je od leta 1993. Bistvo projekta je prevajanje sodobnih strokovnih vsebin zdravstvene nege za potrebe medicinskih sester. Ker se soočamo s finančnimi težavami, projekta še nismo zaključili, čeprav ga je SZO/EURO/NUR v letošnjem letu že. V tem času smo prevedli vseh 11 poglavij ter izdali 4 priročnike.

Vključili smo se kot pridruženi partnerji Danskega inštituta za raziskovanje v zdravstvu in zdravstveni negi v projekt Telenurse ID. To je projekt Evropske skupnosti, ki v sklopu projekta Telematika (razvoj zdravstvenega informacijskega sistema) razvija tudi informacijski sistem za zdravstveno nego. Kajti težnje v Evropi so, da bi bila tudi zdravstvena nega med evropskimi državami primerljiva. Projekt bo trajal do konca junija 2000.

Za potrebe Mednarodnega sveta medicinskih sester - ICN smo preverili strokovno terminologijo Mednarodne klasifikacije prakse zdravstvene nege, ki je osnova za razvojenotnega strokovnega jezika v zdravstveni negi. Pripombe so bile številne in nekatere od njih bodo upoštevane v beta verziji navedene klasifikacije.

Sodelovali smo v mednarodnem projektu NICE, ki je projekt Visoke zdravstvene šole v Mariboru, in sicer smo izvedli strokovno recenzijo prispevkov medicinskih sester, ki so napisale priročnik "Informacijski sistemi za zdravstveno nego".

Prevedli smo raziskovalne instrumente za

mednarodni projekt "Živeti z rakom na dojk", v katerega smo se želeli vključiti kot ena izmed šestih držav. Žal nam Etična komisija pri Ministrstvu za zdravstvo ni dovolila sodelovanja. Tako se kot edina država v Evropi nismo mogli vključiti v projekt, katerega nosilec je Case Western Reserve University, Cleveland, Ohio.

Naloge, ki jih center opravlja za potrebe Slovenije

V centru se je sestala skupina, ki je na osnovi predloga evropske strategije o izobraževanju medicinskih sester oblikovala predloge sklepov za posvet Zbornice zdravstvene nege Slovenije, ki je potekal v Ljubljani pod naslovom "Izobraževanje v luči nove zakonodaje in ustvarjanje pogojev za vstop v Evropo". Na tem posvetu smo predstavili tudi predlog Strategije.

Sodelovali smo na simpoziju Zbornice zdravstvene nege Slovenije v Murski Soboti, kjer smo predstavili novo zdravstveno politiko SZO za Evropo "Zdravje za vse za 21. stoletje" in vlogo ter naloge medicinskih sester pri uresničevanju navedene politike.

Na povabilo Zbornice zdravstvene nege Slovenije smo na srečanju glavnih medicinskih sester slovenskih bolnišnic, zdravstvenih domov in socialnih ter posebnih zavodov sodelovali z referatom "Zdravstvena nega na poti v Evropo". V referatu smo nakazali smeri razvoja zdravstvene nege v Evropi in posledično tudi pri nas ter predstavili vse potrebne dokumente SZO, EU in ICN, na katere se moramo pri razvoju zdravstvene nege pri nas opirati, da bomo čimbolj primerljivi z ostalimi evropskimi državami.

Na povabilo Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana smo sodelovali na strokovnem izpopolnjevanju s temo "Vizija zdravstvene nege za tretje tisočletje". V referatu smo razpravljali o političnih in ekonomskih vplivih, vplivih okolja, demografsko epidemioloških vplivih, ki so v državah v tranziciji in v državah, kjer potekajo zdravstvene reforme, prisotni. Vsi navedeni vplivi določajo tudi zdravstveno nego

posamezne države.

Sodelujemo v delovni skupini Zbornice zdravstvene nege Slovenije, ki se ukvarja z razvojem strokovnega jezika za potrebe zdravstvene nege ter pripravlja izdajo terminološkega slovarja.

Sodelovali smo pri recenziji dveh prevodov Mednarodne klasifikacije prakse zdravstvene nege - alfa verzije, ki sta ju pripravili center in skupina medicinskih sester. Recenzija dvojnega prevoda je vsekakor omogočala kakovostnejši končni prevod.

Ker se v Sloveniji glede na novosprejeta visokošolsko zakonodajo pripravljajo spremembe nazivov (sedanji naziv "medicinska sestra"), smo na osnovi dokumentov SZO, ICN in na osnovi poznanih dejstev iz drugih držav, pripravili utemeljitev za ohranitev naziva "medicinska sestra".

Redno smo sodelovali z Razširjenim strokovnim kolegijem za zdravstveno nego, ki je organ Ministrstva za zdravstvo in je najvišji strokovni organ za zdravstveno nego v Sloveniji ter v državni koordinaciji Zbornice zdravstvene nege Slovenije.

Izobraževanje

Center je v lanskem letu organiziral učno delavnico s področja kinestetike, stujim predavateljem, ter učno delavnico Lemon o sodobnih metodah poučevanja in dela z malimi skupinami za medicinske sestre iz Slovenije.

Mreža sodelovalnih institucij

Kolaborativni center se za potrebe svojega delovanja najpogosteje povezuje z naslednjimi institucijami: Urad za sodelovanje s SZO na Ministrstvu za zdravstvo, Klinični center Ljubljana, Psihiatrična klinika Ljubljana, Splošna bolnišnica Murska Sobota, Splošna bolnišnica Maribor, Dom upokojencev Maribor, Zdravstveni dom Maribor, Visoka zdravstvena šola Maribor, Visoka šola za zdravstvo Ljubljana, Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego, Zbornica zdravstvene nege Slovenije.

Ustanovili smo slovensko Združenje za pomoč pri demenci - Spominčica

Branka Mikluž

Združenje za pomoč pri demenci - Spominčica je nevladna organizacija, katere namen je pomagati bolnikom in njihovim svojcem pri lajšanju posledic demence in drugih duševnih motenj, ki nastajajo v starosti. Število prebivalcev, starejših od 65 let, nenehno narašča, žal pa se z večjo starostjo povečuje tudi možnost različnih duševnih obolenj v starosti, med katerimi je gotovo najpogostejša demenca. Zaradi različnih zapletov demence se takšni bolniki pogosto zdravijo tudi na Psihiatrični kliniki v Polju. Zaposleni na psihogeriatričnih oddelkih smo opazili, da nepoučenost o bolezni in njenih posledicah pogosto povzroča nerazumevanje, stiske, občutke krivde, sramu in nemoči pri svojcih takšnih bolnikov, kar zmanjšuje možnosti za uspešno pomoč. Porodila se nam je ideja o združenju, ki bi s svojimi dejavnostmi pomagalo tako laikom kot strokovnjakom pri reševanju težav, ki tudi za družbo postajajo čedalje bolj obremenjujoči. Tako smo leta 1997 s podporo Psihiatrične klinike v Ljubljani ustanovili Združenje za pomoč pri demenci - Spominčica, ki združuje različne strokovnjake po Sloveniji, ki se vsak na svojem področju ukvarjajo z omenjeno problematiko. Želimo, da bi združenje v sodelovanju z drugimi domačimi in tujimi organizacijami in strokovnjaki v prihodnosti pripomoglo k večji informiranosti, napredku in boljši organiziranosti dela na tem področju.

Namen združenja:

- Izobraževanje različnih strokovnih delavcev za sodobno in raznoliko pomoč varovancem z demenco in njihovim svojcem.
- Praktični nasveti in izobraževanje družinskih članov in laičnih negovalcev za uspešno pomoč pri negi in oskrbi varovancev z demenco.
- Izdajanje informativnih knjižic, zloženek in drugih pripomočkov.
- Izdelava prilagojenih vaj za urjenje intelektualnih sposobnosti.

- Angažiranje za preventivo, zgodnje odkrivanje bolezni in možno zdravljenje.
- Osveščanje javnosti in odgovornih organizacij za težave, ki jih bolezen povzroča tako bolnikom kot njihovim svojcem in družbi nasploh.
- Sodelovanje s podobnimi organizacijami v Sloveniji in v tujini.

V sodelovanju s Psihiatrično kliniko je Združenje za pomoč pri demenci - Spominčica v novembru 1998 organiziralo dvodnevni strokovni seminar - Prvo psihogeriatrično srečanje z mednarodno udeležbo, z delovnim naslovom Zdravljenje demenc.

V mesecu februarju je združenje začelo s predavanji in svetovanjem za svoje varovancev z demenco. Edukativno - suportni program je namenjen izobraževanju, preprečevanju stisk, občutkov sramu in nemoči, ki se pogosto pojavljajo v družini varovanca z demenco.

Težavam in stiskam svojcem bomo namenili tudi svetovalni telefon, ki bo začel delovati v marcu. Svojci želijo in potrebujejo informacije in nasvete, ko se znajdejo v kritičnih okoliščinah, ki jim vedno niso kos. Upamo, da bo dolgoročno pripomogel tudi k temu, da bodo oboleli čim dlje bivali v domačem okolju. Pomembno se nam zdi tudi sodelovanje in navezovanje stikov s tujimi ustanovami, ki se ukvarjajo s podobnimi vprašanji. V ta namen bomo organizirali strokovno ekskurzijo v Rim, kjer si bomo ogledali sodobni center La Casa di Cura "Faleria", kjer se ukvarjajo z zdravljenjem in rehabilitacijo geriatričnih bolnikov in je sedež raziskovalnega centra za psihogeriatrijo in nevroggeriatrijo.

Člani združenja želimo čim bolj dejavno sodelovati pri reševanju problematike varovancev z demenco, tudi na širšem družbenem področju, zato upamo, da bodo začete dejavnosti in mnoge druge, ki jih še načrtujemo, pripomogle k vsestranskemu reševanju omenjenih vprašanj in večji osveščenosti o bolezni ter njenih posledicah.

Le pogledjte, pa ga imamo!

Ljubica Šavnik



V ljubljanskem društvu imamo svoj znak - logotip. Upamo, da nas bo dobro predstavljajal, čeprav je to le simbol, pokrajinska pripadnost, druženja pa so tista, zaradi česar smo skupaj.

Skušala vam bom predstaviti logotip.

Skupaj z oblikovalci smo se dogovorili, naj naš znak predstavlja odnos do bolnika in simbolizira zdravstveno nego. Istočasno smo želeli prikazati povezanost kolegic in kolegov ljubljanske regije in tudi povezanost z našimi bolniki-varovanci.

Roka je simbol topline, zavetja, prijateljstva in v našem primeru tudi strokovnega dela, zato je osrednji del znaka odprta roka, po kateri se bomo medicinske sestre in zdravstveni tehniki vedno prepoznali.

Kvadrat simbolično predstavlja območje ljubljanske regije, kjer naj bi v vsak kotic tega regijskega področja segla dejavnost Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. To je simbolična omejitev društva, ki se na desni strani kvadrata odpira in prehaja v svetlejšo barvo. Svetla barva pomeni odprtost našega delovanja v širši prostor. Kvadrat pa izraža tudi trdnost društva. Barva je prepoznavna: to je zelena kot simbol Ljubljane. Znak društva smo predstavili na junijskem srečanju na Rakitni. Ponosno smo hodili ves sončen dan s čepicami na glavi. Čepice so imele dvojni pomen; prvič smo se srečali z znakom in smo si rekli: to smo mi; drugič pa so nas ščitile pred soncem. Takrat je prvič zaplapolala tudi naša nova zastava, kjer je znak še posebno lepo viden.

Udeležila sem se kongresa medicinskih sester treh dežel v Konstanzi

Stojana Vrhovec

V mesecu novembru sem imela priložnost, da sem se udeležila prvega kongresa za nefrološko nego treh dežel - Nemčije, Avstrije in Švice, ki je potekal pod okriljem EDTNA/ERCA v mestu Konstanz ob Bodenskem jezeru na tromeji med temi tremi deželami. Poleg mene sta se ga udeležili še predstavnica iz Češke in Belgije ter še preko dvesto sester iz Nemčije, Avstrije in Švice. Uradni jezik je bil nemščina.

Mesto Konstanz je staro mesto in Nemci ga skrbno negujejo in so tudi poskrbeli za njegovo predstavitev. Stari del mesta je zaprt za motorni promet in po njem se da nemoteno sprehajati. Vsaka hiša v njem je lepo obnovljena in zunanost hiš ohranja mestu starinskost. V vodiču skozi mesto je na kratko opisanih 100 stavb. V eni od teh prelepih zgradb pa je muzej in v njem sta predstavljena zgodovina in razvoj mesta skozi stoletja. V mestu je tudi muzej, posvečen Janu Husu in njegovemu delu. Jan Hus je živel in deloval tudi v Konstanzi in bil leta 1414 zaradi svojega nasprotovanja takratni cerkveni hierarhiji obsojen na grmado in sežgan. Skozi muzej v hiši, v kateri je živel, te popeljejo napisi v češčini in nemščini in vstop je prost. Žal je vreme zadnji dan, ko sem imela nekoliko več časa za ogled, ponagajalo. Pihal je mrzel veter in začelo je deževati in za ogled mesta ni bilo najbolj primerno. Na prospektih je mesto polno sonca in rož ter ponuja številne izlete na otočke na jezeru in v okoliške kraje. Še novembra je bil stari del mesta poln obiskovalcev. Kongres so pripravile predstavnice vseh treh

dežel, program pa je izbrala gospa Jutta Balhorn, ki že dolga leta deluje v EDTNA/ERCA. Gospa Balhorn pozna tudi Slovenijo, ker se je udeležila ene od naših sekcij.

Program kongresa je bil zelo pester in obširen, skrbno izbran in zelo kvaliteten. Čeprav že dolga leta delam na dializi in tudi poskušam čim bolj redno spremljati novosti v svoji stroki, sem imela priliko izvedeti mnogo zanimivega.

Na kongresu se je zvrstilo 33 odlično pripravljenih referatov, ki se nikoli niso uspeli končati pravočasno (kljub pregovorno znani nemško-avstrijsko-švicarski točnositi), ker so se diskusije vedno nekoliko zavlekle.

Ob kongresu so tekli tudi različni učni programi, ki so jih pripravile firme-proizvajalke materialov za dializo. Firme so se predstavile tudi na razstavi, kjer je sodelovalo tudi združenje dializnih bolnikov Avstrije z video predstavitvijo uspehov in neuspehov transplantacije ledvic. Povseh evropskih državah namreč delujejo združenja dializnih bolnikov, ki so v glavnem usmerjena v propagiranje transplantacije ledvic kot najboljše možne rešitve za bolnike s končno

odpovedjo ledvic. Zavedajo se, da je le z vsesplošno motiviranostjo celotne populacije ljudi in dolgoletnim, tako rekoč nenehnim in stalnim obveščanjem čim širšega kroga ljudi možno uspešno peljati program transplantacij naprej.

Sama sem bila na vseh predavanjih in ker je učni program tekel vzporedno, se ga nisem mogla udeležiti. Ogledala pa sem si tudi razstavo izdelkov in si pridno nabirala pisma mena gradiva (v nemščini). Žal referatov nismo dobili niti v povzetkih.

Prvi dan smo se, po pozdravnih govorih, sprehodili skozi zgodovino dializnega zdravljenja, predstavljena je bila nefrološka nega in razpravljali so, kako sovpadata cena in kvaliteta dializnega zdravljenja.

Sestre si želijo kvalitetno, izšolano sestro, ki bo kos zahtevam današnje nefrološke nege. Želijo si imeti več standardov, a se njihove izdelave lotevajo le redki. Tudi pri dokumentaciji so uspeli narediti nekateri že prve korake. Cilj vsega dela pa naj bi bil avtonomen bolnik, ki zna skrbeti sam zase. Ugotovili so, da ima kvaliteta tudi svojo ceno in da se brez denarja ne da narediti kaj prida. Če ni denarja, če ni časa, če ni sester, če ni znanja, ni ne standardov, ne dokumentacije, ni dobre organizacije in če tudi ni ciljev, tudi kvalitete ni ali pa je ni moč meriti ali prikazovati. H kvaliteti doprinese učenje sester, dobra sestrška dokumentacija in večja skrb in več časa, posvečenega informiranju bolnikov. Kvaliteta se meri pri bolnikih. Cilji so: zadovoljen in avtonomen bolnik, ki je korektno obravnavan, ima dobre izvide in nima komplikacij.

Tudi na to temo - učenje bolnikov in učenje novih sodelavce - je bilo nekaj zanimivih referatov. Poudarjeno je bilo, da sta za vsako učenje potrebna čas in izkušen mentor. Mentor, učitelj, svetovalec ali kakor koli že imenujemo človeka, ki uči bodisi bolnika ali kolege, mora imeti znanje, čas, pripomočke, prostor in določene kompetence.

Kolektiv mora vedeti za njegovo nalogo in ga v njegovi dejavnosti podpirati. Pri učenju stanovskih kolegov in kolegic pa so v vsakem primeru dobrodošli znanje in izkušnje vseh v kolektivu, mentor je usmerjevalec, svetovalec in tisti, ki naredi povzetek znanja novince sproti, med učenjem, in na koncu, ko se mora učencu dati priznanje in spodbudo.

Učenje bolnikov naj bi potekalo po programu, ki pa mora biti prilagojen vsakemu bolniku posebej. Za to učenje je ravno tako potrebno imeti pripomočke in obvezno pisna pojasnila. Potrebna sta poseben prostor in učitelj, svetovalec naj bi bil za določene bolnika vedno isti. Svetovalec mora imeti dovolj podatkov o bolniku.

Zelo zanimivo predavanje je bilo na temo napak. Poudarek je bil na ideji, da so lahko napake tudi pozitivna motivacija, če jih obravnavamo kot možnost za učenje. Kako rešujejo in obravnavajo napake v skupini, pa o skupini-timu pove veliko. Ne gre za toleranco ali spregledovanjem napak, ampak za pogovor o njih brez negativnega predznaka za tistega, ki je napako storil. Napake so del človekovega življenja in učenja brez napak ni. Če si jih priznamo in o njih diskutiramo, lahko najdemo boljše rešitve in nove ideje. Zamolčane in skrite napake se običajno kopičijo in sčasoma postanejo nerešljive.

Kar nekaj predavanj je bilo na temo diabetes in ledvične bolezni. Diabetes v razvitih deželah narašča in posledica neurejenega diabetesa je pogosto ledvična bolezen. Diabetiki se lahko izognejo številnim komplikacijam svoje bolezni in tudi ledvični odpovedi le s skrbno nadzorovano ravniyo sladkorja v krvi in urejenim krvnim tlakom, ki ne sme preseči meje 120/70. v Ameriki so z zelo obsežno študijo potrdili, da šele pri tlaku pod 120/70 ne prihaja do komplikacij, ki so posledice povečanega krvnega tlaka ne glede na starost bolnika. Trenutno

podobna študija teče tudi v Evropi med diabetiki, kjer to tezo potrjujejo tudi njeni delni izsledki. Študije bodo tekale več let. Diabetiki na dializnem zdravljenju pa predstavljajo rizično skupino bolnikov.

Predstavili so številne študije, ki naj bi ugotovile, ali je boljša terapija hemodializa ali peritonealna dializa. Pravega odgovora pravzaprav ni. Ko so merili umrljivost pri eni in drugi metodi (hemodializa, peritonealna dializa) pri bolnikih iste starosti, je bila enaka prva tri leta zdravljenja, potem pa je pri bolnikih na peritonealni dializi nekoliko zrastle. Glede kvalitete življenja so ugotovili, da je stvar zelo individualna. Če so imeli bolniki priliko izbirati s preizkusom "na svoji koži", je bila izbira metode odvisna predvsem od pričakovanj bolnika in njegovo zadovoljstvo večje, ker je izbral sam, ne glede na to, katero metodo je izbral. Tako pravega in relevantnega odgovora na to dilemo, ki bi zadovoljil vse ali večino, pravzaprav zdaj še ni. Preteči bo moralo še kar nekaj let, da bo možna boljša ocena.

Predstavljene so bile še številne in zanimive teme. V eni od njih je bilo poudarjeno, da se bolniki in tudi osebe na hemodializah veliko premalo zavedajo, da je vsaka ultrafiltracija nad 500ml/uro med postopkom hemodialize hudo mučenje telesa bolnika. Seveda pa je to potrebno dopovedati tudi bolnikom, ki jim ravno omejitve pitja vseh tekočin predstavlja največjo moro.

Predstavljeni so bili uspehi telovadbe starejših bolnikov na hemodializi. Z redno telovadbo so se bistveno izboljšale gibalne sposobnosti skupine bolnikov, ti so pri hoji postali bistveno bolj gotovi in s tem varni. Padci, za zdrave ljudi morda povsem nenevarni, imajo lahko za dializne bolnike hude, nepredvidljive posledice.

Govora je bili tudi o standardih, ki jih v teh treh deželah tudi še nimajo izdelanih. Internacionalne standarde je pripravilo evropsko združenje EDTNA/ERCA in na voljo so

vsem združenjem. Na podlagi mednarodnih in državnih standardov pa mora vsaka bolnišnica izdelati svoje standarde in potem še vsak oddelek, na podlagi teh treh, še svoje oddelčne standarde. Za individualno obravnavo bolnika pa je potrebno sproti izdelati individualne standarde za vsakega bolnika posebej. Tak individualni standard sta predstavili dve mladi kolegici iz Nemčije in sicer za nego diabetične noge od preprečevanja do zdravljenja ran na nogah pri diabetikih-dializnih bolnikih. Uvajata termin - vizita noge, kar pomeni vsakokrat en ogled stopala diabetika, ki hodi na hemodializo. Pripravili sta tudi dokumentacijo.

Udeležba na tem kongresu je bila zame velik strokovni izziv, a tudi tolažba, da tudi drugod v zdravstveni negi niso še vsega posporili in da tudi njih in ne le nas, čaka še veliko dela.



Brnčičeva 19e, Ljubljana
tel./fax: (061) 16-13-226

**Za večjo higieno, udobje in ekonomičnost
Vam nudimo:**

- podajalnike brisač in toaletnega papirja
- milnike
- nosilce za rjuhe
- koše za odpadke in drugo drobno opremo
- papirnate brisače, toaletni papir, rjuhe, robčke
- mila, čistila

Bodite zahtevni in izberite pravega partnerja !



Kimberly-Clark®

Iz lovsko - pasjega življenja

Gorenjska

“Koliko zahtevate
za tega psička?”

“Štiri tisočake.”

“Koliko pa stane
tisti zraven?”

“Pet tisočakov.”

“Zakaj pa ta
razlika, saj sta
vendar iz istega
legla?” “Seveda, a
oni drugi je včeraj
pogoltnil jurja!”

Moj je boljši kot tvoj!

“Moj pes je tako
inteligenten, da
vsakič, ko se vrne
domov, s šapo
pozvoni pri
vhodnih vratih!”

“Kaj bi to,
mojemu sploh ni
treba zvoniti, saj
ima ključ od
vhodnih vrat in
od shrambe....”



Pregovori

Pes lovi za rep sebe. Ljudje lovimo za rep tistega, ki je pred nami!
Beseda besedo prinese, pes pa kost!
Varuj se tihih voda in psov, ki ne lajajo!

Aforizmi

Psi se med seboj tepejo, a se združijo proti volku. (Armenska)
Pokončnega človeka lahko postane sram celo pred psom. (Čehov)
Bolj ko sem spoznaval ljudi, rajši sem imel pse. (De Gaulle)



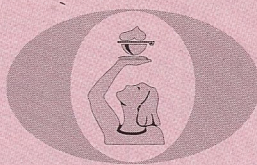
Dobrodošli v hiši kongresnega turizma!

Z družili smo dobro in lepo, koristno in prijetno, ker smo prepričani, da je v enem ubranem dnevu dovolj časa za uspešno poslovno ali strokovno srečanje in sprostitev. Gostimo priložnostne poslovne večere in zahtevnejše konferenčne oziroma kongresne prireditve. Pustite se navdušiti z visokim standardom storitev, vrhunsko tehnično opremljenostjo in gostoljubnostjo gostinskih mojstrov. Uspešni dnevi se lahko začnejo z rekreativnim jutrom in končajo s sproščenim večerom!

V igri je več kot igra.



Hoteli Igralnice Turizem



Na podlagi 87. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Ur. list RS št. 9/92) je bil na ustanovni Skupščini Zbornice zdravstvene nege Slovenije 15. decembra 1992 sprejet Statut Zbornice zdravstvene nege Slovenije. Dopolnitve Statuta so bile sprejete na 3. redni Skupščini Zbornice zdravstvene nege Slovenije 25. marca 1994 in na 5. redni Skupščini Zbornice zdravstvene nege Slovenije 27. novembra 1996. Na podlagi 9. in 33. člena Zakona o društvih (Ur. list RS št. 60/95) in 16. člena Pogodbe o povezovanju društev v zvezo društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije je Zbornica zdravstvene nege Slovenije in Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije na 8. redni Skupščini 20. februarja 1999 sprejela dopolnjeni

STATUT ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu Zbornica - Zveza) je samostojna, strokovna in poklicna organizacija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Zbornica - Zveza je združenje društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v Republiki Sloveniji, preko katere društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov uresničujejo skupne interese.

Zbornica - Zveza ustanavlja za uresničevanje strokovnih interesov strokovne sekcije.

Delovanje Zbornice - Zveze je javno. Svoje člane Zbornica - Zveza obvešča s pravico vpogleda v zapisnike organov Zbornice - Zveze, preko glasila Zbornice - Zveze in preko sredstev javnega obveščanja. Širšo javnost obvešča Zbornica - Zveza o svojem delu tako, da so seje Zveze javne, da organizira tiskovne

konference in da na svoje seje vabi predstavnike zainteresiranih javnosti.

Zbornica zdravstvene nege Slovenije nadaljuje z delom Zbornice - Zveze tako dolgo, dokler si ne pridobi z Zakonom o zdravstveni dejavnosti opredeljenih javnih nalog in pooblastil.

2. člen

Zbornica - Zveza je pravna oseba zasebnega prava s sedežem v Ljubljani. Zbornica - Zveza je naslednica Organizacije absolventk šole za sestre v Ljubljani, ki je bila ustanovljena 27. novembra 1927.

Žig je okrogle oblike. Na obodu je ime organizacije. V sredini je lik ženske s svetilko, ki jo drži v roki nad glavo.

Slovenski naziv je: "Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije".

Angleški naziv je: "Nurses Association of Slovenia".

Sedež Zbornice - Zveze je v Ljubljani, Vi-dovdanska 9.

II. CILJ IN NAMEN

3. člen

Zbornica - Zveza štiti in zastopa poklicne interese svojih članov ter izvaja naslednje naloge:

1. skrbi za skladno delovanje stroke zdravstvene nege v R Sloveniji,
2. sodeluje pri oblikovanju in usmerjanju zdravstvene politike v R Sloveniji ter se v ta namen povezuje z ustreznimi institucijami,
3. sodeluje z državnimi organi, izobraževalnimi institucijami, Zdravstvenim svetom Ministrstva za zdravstvo, Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter drugimi za zagotavljanje pogojev učinkovitega in uspešnega delovanja medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov,
4. sprejema, obravnava in rešuje vzpodbude in izkazane interese članov,
5. sodeluje pri pripravi zakonov in predpisov s področja zdravstvene nege in zdravstvenega varstva, regulativov v zdravstveni dejavnosti ter drugih interesnih področij,
6. sodeluje z Razširjenim strokovnim kolegijem za zdravstveno nego pri Ministrstvu za zdravstvo ter razvija sodobne metode in oblike dela,
7. organizira, usklajuje in usmerja strokovna in druga izobraževanja, izpopolnjevanja ter usposabljanja članov ter se v ta namen povezuje z ustreznimi strokovnimi institucijami,
8. sodeluje z Ministrstvom za zdravstvo, Ministrstvom za šolstvo in šport, srednjimi in visokimi zdravstvenimi šolami ter fakultetami pri načrtovanju, oblikovanju, spremljanju in posodabljanju dodiplomskega in podiplomskega študija zdravstvene nege,
9. oblikuje programe pripravništva in nadzira njihovo izvajanje,
10. spodbuja in usmerja članstvo k stalnemu strokovnemu izpopolnjevanju,
11. organizira in izvaja strokovni nadzor s svetovanjem za področje zdravstvene nege,
12. daje mnenja za izdajo dovoljenja za za-

sebno in samostojno opravljanje dela medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na področju zdravstvene nege,

13. daje mnenja za dodelitev koncesij na področju zdravstvene nege,
14. oblikuje in sprejema dopolnitve Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije,
15. ugotavlja in ukrepa pri kršitvah Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Statuta Zbornice - Zveze ter ob drugih kršitvah, ki se nanašajo na izvajanje zdravstvene nege,
16. spremlja delovanje dela društev ter razvija njihovo sodelovanje,
17. ustanavlja strokovne sekcije, koordinira njihovo delovanje ter spremlja njihova poročila in programe dela,
18. vodi register članov in izdaja članske izkaznice,
19. zbira strokovne, statistične in druge podatke, ki so pomembni za oceno delovanja in strateško načrtovanje zdravstvene nege in so v interesu članstva,
20. spremlja kadrovsko politiko in aktivno sodeluje pri načrtovanju potreb po zaposlovanju medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v R Sloveniji,
21. spremlja, obravnava in skupaj s sindikati rešuje problematiko delovnih razmer in vrednotenja dela medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov ter se v ta namen povezuje z drugimi organizacijami,
22. nudi pravno pomoč in zaščito poklicnih interesov članom,
23. sodeluje z mednarodnimi organizacijami,
24. spodbuja znanstvenoraziskovalno delo,
25. izdaja strokovno revijo Obzornik zdravstvene nege, informativni bilten Utrip ter druge strokovne publikacije,
26. sodeluje pri ohranjanju in razvijanju kulturne in zgodovinske dediščine zdravstvene nege in medicinskih sester,
27. podeljuje priznanja zaslužnim članom,
28. opravlja tudi druge naloge v skladu z zakonskimi predpisi.

III. ČLANSTVO

4. člen

Zbornico - Zvezo sestavljajo regijska društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov, ki se organizirajo po teritorialnem načelu. Društvo, katerega akti so usklajeni z akti Zbornice - Zveze, lahko pristopi k Zbornici - Zvezi s podpisom pristopne izjave za vključitev, ki ga podpiše večina dotedanjih podpisnikov te Pogodbe.

Članstvo je čast in stanovska obveza za vse medicinske sestre in zdravstvene tehnike v R Sloveniji. Članstvo je prostovoljno.

Člani so redni, pridruženi in častni.

Redni člani so:

- zaposlene medicinske sestre in zdravstveni tehniki,
- pripravniki,
- upokojene medicinske sestre in zdravstveni tehniki,
- nezaposlene medicinske sestre in zdravstveni tehniki,
- dijaki in študentje zdravstvene nege.

Pridruženi člani so:

- bolničarji in bolničarji - negovalci s končanim izobraževalnim programom.

Častni člani so:

- osebe, ki jim to članstvo podeli Skupščina Zbornice - Zveze. Častno članstvo se podeli za izjemne dosežke in zasluge za uveljavljanje zdravstvene nege.

Kandidat za rednega člana poda pisno pristopno izjavo, na podlagi katere prejme člansko izkaznico.

5. člen

Člani imajo pravice:

- sodelovanja v organih Zbornice - Zveze neposredno ali preko svojih predstavnikov,
- uresničevanja poklicnih interesov iz 3. člena tega Statuta,
- sodelovanja na strokovnih izpopolnjevanjih in drugih srečanjih,
- voliti in imenovati ter biti voljen in imenovan v organe Zbornice - Zveze,
- do odločanja o zadevah, ki so pomembne za zdravstveno nego kot stroko,

- prejemanja informativnega glasila Zbornice - Zveze.

6. člen

Člani imajo dolžnosti:

- sodelovati v Zbornici - Zvezi pri uresničevanju njenih ciljev,
- spoštovati sklepe in akte, ki jih sprejmejo organi Zbornice - Zveze,
- redno plačevati članarino,
- redno obveščati Zbornico - Zvezo o spremembah vseh podatkov, ki so potrebni za vodenje registra.

7. člen

Članstvo preneha:

- na podlagi pisne izjave člana, da izstopa,
- s črtanjem, če je s plačilom članarine eno leto v zaostanku in je kljub opominu ne poravnava,
- z izključitvijo, če ne deluje v skladu s tem Statutom Zbornice - Zveze, če krši Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije ali če s svojim ravnanjem škoduje delu in ugledu Zbornice - Zveze,
- s smrtjo člana.

Sklep o izključitvi sprejme Častno razsodišče Zbornice - Zveze. Zoper sklep o izključitvi se član oziroma društvo lahko pritoži Skupščini v tridesetih dneh po prejemu sklepa. Sklep skupščine je dokončen.

Članstvo društvu preneha na podlagi pisne izjave, ki jo poda društvo.

V. ORGANI IN DELOVNA TELESA ZBORNICE - ZVEZE

8. člen

Organi Zbornice - Zveze so:

- Skupščina,
- predsednik,
- podpredsedniki,
- generalni sekretar,
- Upravni odbor,
- Odbor regijskih društev,
- Koordinacijski odbor strokovnih sekcij,
- Častno razsodišče,
- Nadzorni odbor.

Delovna telesa Zbornice - Zveze so:

- stalne in občasne komisije.

SKUPŠČINA**9. člen**

Skupščina je najvišji organ Zbornice - Zveze. Naloge Skupščine so:

- sprejem statuta ter sprejem sprememb statuta,
- sprejem odločitev o prenehanju Zbornice - Zveze,
- sprejem Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije,
- sprejem odločitev o strateško pomembnih zadevah za zdravstveno nego ter za medicinske sestre in zdravstvene tehnike,
- sprejem programa dela in finančnega načrta,
- sprejem letnega poročila in zaključnega računa,
- volitve, imenovanja in razrešitve organov,
- ustanavljanje in ukinjanje strokovnih sekcij,
- določanje uredniške politike izdajanja strokovnih in informativnih publikacij,
- odločanje o pritožbah zoper sklepe organov,
- sprejemanje drugih splošnih aktov.

10. člen

Skupščino Zbornice - Zveze sestavljajo poslanci regijskih društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.

Po funkciji so člani Skupščine s pravico glasovanja predsednik, podpredsedniki in generalni sekretar Zbornice - Zveze.

11. člen

Vsako regijsko društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov imenuje za vsako Skupščino posebej po tri poslane in po enega dodatnega poslanca na vsakih petsto članov.

12. člen

Seje Skupščine so redne in izredne. Sejo Skupščine skliče predsednik Zbornice - Zveze. Skupščina deluje po poslovniku.

Skupščina zaseda redno najmanj enkrat letno. Izredno Skupščino mora sklicati predsednik Zbornice - Zveze na zahtevo Upravnega odbora, Nadzornega odbora in na pisno pobudo najmanj tisoč članov ali na lastno pobudo.

Predsednik mora sklicati Skupščino najkasneje v tridesetih dneh po prejemu zahteve. Če tega ne stori, lahko skličejo Skupščino predlagatelji sami.

PREDSEDNIK**13. člen**

Predsednika Zbornice - Zveze voli Skupščina na neposrednih in tajnih volitvah na volilni Skupščini. Za predsednika lahko kandidira vsak član Zbornice - Zveze.

Izvoljen je kandidat, ki je na volitvah prejel večino glasov Skupščine. V primeru, ko več kandidatov prejme enako število glasov, je treba volitve ponoviti. Če tudi v drugem krogu dobi več kandidatov enako število glasov, odloča žreb.

Mandat predsednika traja štiri leta z možnostjo ponovne izvolitve.

14. člen

Predsednik predstavlja in zastopa Zbornico - Zvezo. Usmerja aktivnosti za realizacijo programa in doseganje ciljev.

V ta namen predsednik:

- vodi delo Upravnega odbora,
- podpisuje vse akte, ki jih sprejema Skupščina in drugi organi Zbornice - Zveze,
- podpisuje pogodbe, ki jih sklepa Zbornica - Zveza,
- predstavlja delovanje Zbornice - Zveze v javnosti,
- skupščini poroča o realizaciji programov in doseganju ciljev,
- opravlja druge naloge, za katere ga pooblasti Skupščina.

S pisnim pooblastilom lahko prenese zastopanje in predstavljanje Zbornice - Zveze na druge člane Upravnega odbora.

PODPREDSEDNIKI**15. člen**

Zbornica - Zveza ima tri podpredsednike: podpredsednika za splošne zadeve, podpredsednika za koordinacijo regijskih društev in podpredsednika za koordinacijo strokovnih sekcij.

Podpredsednike voli Skupščina na neposrednih in tajnih volitvah na volilni Skupščini. Za podpredsednika lahko kandidira vsak član Zbornice - Zveze.

Kandidatno listo za izvolitev podpredsednika za koordinacijo splošnih zadev Skupščini predloži Upravni odbor.

Kandidatno listo za izvolitev podpredsednika za koordinacijo regijskih društev Skupščini predloži Odbor regijskih društev.

Kandidatno listo za izvolitev podpredsednika za koordinacijo strokovnih sekcij Skupščini predloži Koordinacijski odbor strokovnih sekcij.

Izvoljen je kandidat, ki je na volitvah prejel večino glasov Skupščine. Če več kandidatov prejme enako število glasov, je treba volitve ponoviti. Če tudi v drugem krogu dobi več kandidatov enako število glasov, odloča žreb. Mandat podpredsednika traja štiri leta z možnostjo ponovne izvolitve.

16. člen

Naloge podpredsednika za splošne zadeve so:

- deluje za uresničevanje politike Zbornice - Zveze na področju pridobivanja javnih pooblastil, izobraževanja in zasebne dejavnosti,
- po pooblastilu sodeluje z državnimi organi in z za Zbornico - Zvezo interesnimi organizacijami,
- usklajuje delo komisij.

Naloge podpredsednika za koordinacijo regijskih društev so:

- sklicuje in vodi Odbor regijskih društev,
- zastopa interese regijskih društev v Upravnem odboru,
- skrbi za izvajanje strategije delovanja Odbora regijskih društev,
- spremlja delovanje posameznih regijskih društev,
- usklajuje delovanje regijskih društev s politiko Zbornice - Zveze.

Naloge podpredsednika za koordinacijo strokovnih sekcij so:

- sklicuje in vodi Koordinacijski odbor strokovnih sekcij,

- zastopa interese strokovnih sekcij v Upravnem odboru,
- skrbi za izvajanje strategije delovanja strokovnih sekcij,
- spremlja delovanje posameznih strokovnih sekcij,
- usklajuje delovanje strokovnih sekcij s politiko Zbornice - Zveze.

Za svoje delo so posamično odgovorni Skupščini Zbornice - Zveze.

GENERALNI SEKRETAR

17. člen

Generalni sekretar Zbornice - Zveze je profesionalna funkcija. Na mesto generalnega sekretarja se lahko prijavi vsak član Zbornice - Zveze, ki ustreza pogojem v razpisu. O zaposlitvi sklepa Upravni odbor.

18. člen

Naloge generalnega sekretarja so:

- organizira, vodi in usklajuje delo služb Zbornice - Zveze, te naloge opravlja s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
- v sodelovanju s predsednikom pripravlja seje Upravnega odbora in drugih organov,
- vodi zapisnike sej organov ter skrbi za realizacijo njihovih sklepov,
- oblikuje letno poročilo o delovanju organov Zbornice - Zveze,
- skrbi za predstavljanje delovanja Zbornice - Zveze v javnosti,
- je odredbodajalec za izvajanje finančno-materialnega poslovanja Zbornice - Zveze in skrbi za izvajanje finančno materialnega poslovanja v višini, za katero ga pooblasti Upravni odbor.

UPRAVNI ODBOR

20. člen

Upravni odbor sestavljajo:

- predsednik Zbornice - Zveze,
- podpredsedniki Zbornice Zveze,
- generalni sekretar.

Upravni odbor je organ, ki vodi delo Zbornice - Zveze v času med dvema Skupščina.

Seje Upravnega odbora sklicuje in vodi predsednik Zbornice - Zveze.

Predsednik Častnega razsodišča in predsedniki komisij so na seje Upravnega odbora vabljeni v primerih, ko ta obravnava aktualnosti in probleme z njihovega področja.

20. člen

Naloge Upravnega odbora so:

- izvaja sklepe Skupščine,
- pripravlja gradivo, analize in predloge sklepov za Skupščino,
- izvaja finančni načrt,
- imenuje generalnega sekretarja,
- obravnava pobude članov, Odbora regijskih društev, Koordinacijskega odbora strokovnih sekcij in komisij,
- predlaga člane Častnega razsodišča,
- sprejema pravilnike in potrjuje poslovnike,
- sklepa pogodbe o zaposlitvi,
- imenuje komisije, predsednika in njihove člane,
- imenuje odgovorne urednike strokovnih in informativnih publikacij,
- na predlog odgovornih urednikov potrjuje člane uredniških odborov,
- opravlja druge naloge v skladu z akti Zbornice - Zveze.

ODBOR REGIJSKIH DRUŠTEV

21. člen

V okviru Zbornice - Zveze je organiziran Odbor regijskih društev. Društvo je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.

Odbor regijskih društev Zbornice - Zveze sestavljajo:

- izvoljeni predsedniki regijskih društev,
- podpredsednik Zbornice - Zveze za koordinacijo regijskih društev.

Seje Odbora regijskih društev sklicuje in vodi podpredsednik Zbornice - Zveze za koordinacijo regijskih društev. Seja je sklepčna, če je prisotnih večina članov ali njihovih pooblaščenih predstavnikov.

Na seje Odbora regijskih društev sta vabljeni predsednik Zbornice - Zveze in generalni sekretar.

Odbor regijskih društev se praviloma sestaja vsaka dva meseca.

22. člen

Naloge Odbora regijskih društev so:

- spremlja in koordinira delovanje regijskih društev,
- oblikuje pobude za obravnavo na sejah Upravnega odbora in Skupščine,
- razpravlja o aktualni problematiki širšega poklicnega pomena,
- sprejema, obravnava in rešuje pobude regijskih društev.

STROKOVNE SEKCIJE

23. člen

Strokovne sekcije se lahko ustanovijo na predlog najmanj 50 članov regijskega društva, ki delajo na ožjem strokovnem področju zdravstvene nege. K ustanovitvi strokovne sekcije na podlagi predhodne utemeljitve iniciativnega odbora izda soglasje Koordinacijski odbor strokovnih sekcij. O ustanovitvi sklepa Skupščina. Strokovne sekcije delujejo v skladu s Poslovníkom o delu strokovnih sekcij.

KOORDINACIJSKI ODBOR STROKOVNIH SEKCIJ

24. člen

Koordinacijski odbor strokovnih sekcij sestavljajo:

- izvoljeni predsedniki strokovnih sekcij,
- podpredsednik Zbornice - Zveze za koordinacijo strokovnih sekcij.

Seje sklicuje in vodi podpredsednik Zbornice - Zveze za koordinacijo strokovnih sekcij. Seja je sklepčna, če je prisotnih večina članov oziroma njihovih pooblaščenih namestnikov. Na seje Koordinacijskega odbora strokovnih sekcij sta vabljeni predsednik Zbornice - Zveze in generalni sekretar.

Koordinacijski odbor strokovnih sekcij se praviloma sestaja vsaka dva meseca.

25. člen

Naloge Koordinacijskega odbora strokovnih sekcij so:

- spremlja in koordinira delovanje strokovnih sekcij,
- sodeluje pri oblikovanju strokovnih doktrin za specialna strokovna področja zdravstvene nege,
- določa temeljne smernice strokovnega izpopolnjevanja,
- oblikuje pobude za obravnavo na sejah Upravnega odbora in Skupščine,
- sprejema, obravnava in rešuje pobude strokovnih sekcij.

ČASTNO RAZSODIŠČE

26. člen

Častno razsodišče je samostojen organ Zbornice - Zveze, ki v skladu s posebnim pravilnikom obravnava kršitve Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije in Statuta Zbornice - Zvezeter druge nepravilnosti pri opravljanju zdravstvene nege ter o njih razsoja.

Častno razsodišče šteje pet članov, ki jih na predlog Upravnega odbora imenuje Skupščina Zbornice - Zveze.

Razsodbe Častnega razsodišča so objavljene javno.

Mandat članov traja štiri leta z možnostjo ponovnega imenovanja.

Zoper razsodbo Častnega razsodišča ima prizadeti pravico pritožbe na Skupščino kot organu II. stopnje.

NADZORNI ODBOR

27. člen

Nadzorni odbor nadzira materialno in finančno poslovanje Zbornice - Zveze. Ima predsednika in štiri člane. Izvoljeni so na Skupščini, ki so ji neposredno odgovorni. Skupščina izmed izvoljenih članov imenuje predsednika.

Predsednik in člani Nadzornega odbora ne smejo biti člani drugih organov Zbornice - Zveze.

Nadzorni odbor je enkrat letno dolžan Skupščini podati poročilo.

Mandat traja štiri leta z možnostjo ponovne izvolitve.

DELOVNA TELES

28. člen

Na predlog članov imenuje Upravni odbor stalne in občasne komisije, njihove člane in predsednike. Komisije opravljajo naloge, ki jim jih določi Upravni odbor. Komisije pripravijo za svoje delovanje poslovniške, ki jih potrdi Upravni odbor.

Stalne komisije so:

- Komisija za zasebno delo,
- Komisija za izobraževanje,
- Komisija za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje,
- Komisija za priznanja.

Mandat članov stalnih komisij traja štiri leta z možnostjo ponovnega imenovanja.

NACIONALNA KOORDINACIJA

29. člen

Nacionalna koordinacija je predsednikov posvetovalni organ. Sestavljajo jo svetovalec za področje zdravstvene nege Ministrstva za zdravstvo, predstavnik Ministrstva za šolstvo in šport, član Zdravstvenega sveta Ministrstva za zdravstvo, predsednik Razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego pri Ministrstvu za zdravstvo, predsednik Sindikata delavcev v zdravstveni negi, vodja Kollaborativnega centra Svetovne zdravstvene organizacije in drugi.

STATUTARNA KOMISIJA

30. člen

Statutarna komisija je stalno delovno telo, ki tolmači določila Statuta in drugih aktov Zbornice - Zveze ter predlaga Skupščini dopolnitve in spremembe Statuta Zbornice - Zveze. Statutarna komisija pripravlja predloge drugih pravilnikov. Statutarna komisija šteje pet članov, ki jih imenuje Skupščina za dobo pet let.

KONGRES

31. člen

Kongres je posebna oblika strokovnega dela Zbornice - Zveze, ki sprejema strokovna priporočila za razvoj stroke zdravstvene nege.

SPREJEMANJE ODLOČITEV**32. člen**

Odločitve organov so sprejete, če je zanje glasovala večina prisotnih članov organa. V primeru neodločenega glasovanja se sklepanje preloži na naslednjo sejo. V primeru ponovnega neodločenega glasovanja je odločilen glas predsednika oziroma predsedujočega v organu Zbornice - Zveze.

Odločitve o Statutu in spremembah statuta Zbornice - Zveze, Kodeksu etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije morajo biti sprejete z dvotretjinsko večino nominiranih članov Skupščine.

VOLITVE IN IMENOVANJA**33. člen**

Način volitev in imenovanj ureja Pravilnik o volitvah in imenovanjih, ki ga sprejme Skupščina Zbornice - Zveze.

RAZREŠITVE**34. člen**

Predsednik in podpredsedniki so izvoljeni kot fizične osebe. Razreši jih Skupščina na lastno zahtevo, ali kadar delujejo v nasprotju s Statutom in sklepi Skupščine in če s svojim ravnanjem škodujejo delu in ugledu Zbornice - Zveze.

Predlog za razrešitev predsednika lahko podajo Upravni odbor, Odbor regijskih društev in Koordinacijski odbor strokovnih sekcij.

Predlog za razrešitev podpredsednikov lahko podajo predsednik Zbornice - Zveze, Upravni odbor, Odbor regijskih društev in Koordinacijski odbor strokovnih sekcij.

IV. FINANCIRANJE**35. člen**

Zbornica - Zveza se financira iz:

- članarine v višini, ki jo vsako leto določi Skupščina,
- iz naslova materialnih pravic in dejavnosti,
- z darili in volili,

- s prispevki donatorjev,
- iz javnih sredstev in
- drugih virov.

36. člen

Finančno in materialno poslovanje poteka v skladu s sprejetim finančnim planom in drugimi veljavnimi akti.

Finančno in materialno poslovanje se izkazuje v skladu z zakonodajo in veljavnim računovodskim standardom.

Zbornica - Zveza ima odprt račun pri pooblaščenih finančnih agenciji.

UREDNIŠTVA STROKOVNIH IN INFORMATIVNIH PUBLIKACIJ**37. člen**

Uredništva strokovnih in informativnih publikacij vodijo odgovorni uredniki, ki jih imenuje Upravni odbor.

Mandat traja 4 leta z možnostjo ponovitev.

Uredništva delujejo v skladu s sprejeto uredniško politiko in pravilnikom, ki ga sprejme Upravni odbor.

SLUŽBE**38. člen**

Službe Zbornice - Zveze izvajajo administrativno tehnična, računovodska in druga dela, potrebna za uresničevanje programov Zbornice - Zveze.

V. PREHODNE DOLOČBE**39. člen**

Akti Zbornice - Zveze morajo biti usklajeni z določili Statuta najkasneje v dvanajstih mesecih po sprejemu tega Statuta.

Novoizvoljenim organom poteče mandat, ko poteče mandat tudi dosedanjemu predsedniku Zbornice - Zveze in podpredsedniku Zbornice - Zveze.

VI. KONČNE DOLOČBE**40. člen**

Ta Statut začne veljati z dnem, ko ga sprejme Skupščina Zbornice - Zveze.

Generalna sekretarka:
Petra Kersnič I.r.

Predsednica:
Veronika Pretnar Kunstek I.r.

CHIPTRONIC d.o.o. Usposabljanje in zaposlovanje invalidov



REHA center



**Svetovanje, proizvodnja, prodaja in
servis tehnično ortopedskih pripomočkov
ter prevozi oseb po pogodbi z **ZZZS****

PTUJ, Jadranska 17,

tel./fax.: 062/77 94 20, tel.: 77 19 82

PE ORMOŽ, Skolibrova 4,

tel.: 062/70 18 54

PE M. Sobota, Cankarjeva 84,

tel.: 069/ 225 08

... za vas, prvi pravi, še boljši in največji v SV Sloveniji !

Zdravje. Naše največje bogastvo. Velikokrat se zavedamo, te neizmerne vrednote, ko se nam prične krhati ali pa ga v celoti izgubimo. A vendar, je treba življenje občudovati, to nenehno neizmerno bitko s časom in ljudmi. Življenje je enkratno, neponovljivo, veliko ni majhno, polno padcev in uspehov.

Pa vendar se človek najde v situaciji, ko potrebuje strokovno pomoč. Takrat pričakuje, da bo pomoč podana organizirano, s pravim pristopom in sočutnostjo do človeka. Dan danes je tega vse manj. Na trgu se pojavljajo podjetja z neizmerno ihto po hitrem zaslužku in dobičkarstvu ne oziraje se na bolne, invalide, pomoči potrebne. Tako na primer so danes sila redka podjetja, ki posvečajo svojo dejavnost dobri in kvalitetni oskrbi invalidov in drugih pomoči potrebnih, katerih gibalno je izdelava in prodaja kakovostnih ortopedskih pripomočkov. Obstaja veliko pasti, na katere razočaran bolnik in stranka ni pozorna ob dobavi pripomočkov. Potrebno je iskati pooblaščenca podjetja, podjetja ki imajo za dobavo, vzdrževanje, servisiranje ustrezna zakonita pooblastila ter delujejo na podlagi pogodbe z ZZZS. Zavod je izdal brošuro "Kako do zdravnika", kjer je opisano kako do potrebnega pripomočka, navedeni pa so tudi pogodbeni dobavitelji pripomočkov. Podjetje mora imeti razširjen sortiment prodaje in ustrezati s predpisi določenim normativom in standardom. Glavno vodilo in smernica je takemu podjetju zagotovo predpis o ortopedskih pripomočkih, ter pravilnik o ustrezni standardizaciji. Posebno pozornost je treba posvečati vidni zeleni nalepki, katera je razpoznavni znak dobro delujočega podjetja, ki na podlagi posebno predpisane naročilnice s strani osebnega zdravnika ali zdravnika specialista izposoja oz. dobavlja tehnično-ortopedske pripomočke. Zdravnik ob izdaji naročilnice zavarovanca seznani z možnim dobaviteljem. Zavarovanec pa ima svobodno pravico izbire dobavitelja. Povdariti je treba tudi izročitev izdelka, ki se izvede brez doplačil, razen če z zakonom in pravili ni določeno drugače ter možnost ponudbe nadstandardov ob doplačilu stranke, v kolikor to sama želi. Ko iščemo pomoč, jo iščimo preudarno, smotrno in premišljeno. Ne dopustimo, da izrabijo našo življenjsko hibo in težavo v svojo korist. Zaupajmo tistim, ki si zaupanje zaslužijo.

INVALIDI ZA INVALIDE.

SAMOPREGLEDOVANJE DOJK IN OSVEŠČENOST MEDICINSKIH SESTER

Tatjana Kumar

Predstavljam vam rezultate anonimne ankete in učne delavnice, ki je bila organizirana v okviru 23. strokovnega seminarja Sekcije medicinskih sester v onkologiji na temo "Dojke – okras ženske in njena bolečina" oktobra 1998 v Radencih.

Z anketo sem želela dobiti vpogled v seznanjenost kolegic o tem, kako so same uspešne v skrbi za lastno zdravje na tem občutljivem področju.

Vemo, da je rak dojk izključno ženska bolezen in da zbolevnost strmo narašča iz leto v leto tako v svetu, kot tudi pri nas. Znano je, da je bolezen ozdravljiva kar v 90 %, če je odkrita dovolj zgodaj. Ker povzročitelja te bolezni ne poznamo, je misel na preventivo nesmiselna. Na tem mestu lahko govorimo samo o zgodnji detekciji in zgodnji diagnostiki. In prav prvi uspešno pripisujemo samopregledovanje dojk. Če je ta - enostavna in poceni metoda - redno in pravilno izvedena, lahko služi sleherni ženski pri razpoznavi morebitnih sprememb v normalnem tkivu dojk.

V dosednji praksi se je izkazalo, da si relativno malo žensk zna odkriti spremembo v svojih dojkah, saj pri več kot polovici žensk opažamo, da pridejo prvič na pregled že v napredovalem stadiju bolezni, torej takrat, ko uspešno zdravljenje ni več odvisno le od minimalnega kirurškega posega. Iz tega moramo sklepati, da je osveščenost žensk o sumljivih znakih, rizični skupini in samopregledovanju bistvena za sleherno izmed nas. Pri tem mislim tudi NAS – medicinske sestre!! Saj smo ravno me s svojim poklicem zavezane, da s svetovanjem in zdravstvenovzgojnim delom navajamo ljudi k ohranjanju zdravja. Menim, da ni delovnega mesta, kjer ne bi mogle zadostiti tem načelom.

Ali je v resnici res tako?

Anonimna anketa je vsebovala vprašanja o izobrazbeni stopnji, o delovnem mestu, o tem, če si dojke same redno pregledujejo in v primeru, da je bil odgovor negativen, je bilo potrebno navesti razloge za to. Na koncu pa me je zanimalo, ali bi lahko kolegice v svojem delovnem okolju motivirale pacientke za samopregledovanje dojk. Anketo, ki je bila sestavni del gradiva za seminar, je vrnilo 58 kolegic. Od tega 22 s srednjo, 35 z višjo in 1 z visoko izobrazbo. Glede na delovno mesto pa je anketo oddalo 10 patronažnim medicinskih sester, 34 bolnišničnih medicinskih sester, 11 medicinskih sester iz Zdravstvenih domov ter 3 iz Domov starejših občanov.

Iz prve trditve "Dojki si pregledujem":

- a. redno vsak mesec
- b. kadar se spomnim
- c. vsaj 1krat letno
- d. nikoli

je bilo možno razbrati, da si redno pregleduje dojki le 16 kolegic (28 %). Osveščenost tistih, ki delajo v bolnišnicah, je bila največja, čeprav se večina pregleduje le takrat, ko se spomni.

Na 2. vprašanje: "Ali se znate pravilno pregledati?", je bilo možno odgovoriti:

- a. da
- b. ne
- c. ne vem

37 kolegic ali 64 % je bilo prepričanih, da si znajo pregledati dojki. (Na učni delavnici

se je izkazalo precej drugače.) Štiri kolegice (7 %) so odgovorile negativno, medtem ko jih je 17 (29 %) dvomilo o tem.

3. vprašanje se je glasilo: "V primeru, da si dojk ne pregledujete, navedite naslednje razloge:"

- a. se ne spomnim
- b. me je strah
- c. ne zaupam svojim rokam
- d. mislim, da sem premlada za raka
- e. na tako bolezen sploh ne pomislim
- f. o tem me ni nihče poučil
- g. dojki mi pregleda ginekolog, če ga prosim
- h. drugi razlogi

Na to vprašanje sem dobila samo 28 odgovorov. 12 kolegic (43 %) se ne pregleduje, ker se na to sploh ne spomnijo. Šest kolegic (21 %) ne zaupa svojim rokam. Štirim (14 %) pregleda dojke zdravnik, strah pred samopregledovanjem pa so navedle štiri (14 %).

Na 4. vprašanje: "Ali bi na vašem delovnem mestu lahko motivirali pacientke za samopregledovanje dojk?" je bilo možnih več odgovorov.

- a. da
- b. ne
- c. to ni možno
- d. za to imam absolutno premalo časa
- e. to ni v opisu mojega delovnega mesta
- f. to se mi ne zdi potrebno
- g. drugi razlogi

Kar 34 (59 %) kolegic je prepričanih, da je to možno izvesti v bolnišnici, čeprav imajo premalo časa. Tudi patronažne medicinske sestre bi v desetih (17 %) primerih lahko pozitivno motivirale svoje oskrbovanke, čeprav starejše pogosto odklanjajo sodelovanje. Kogice v ZD imajo za to premalo časa, dve- ma se to ne zdi potrebno, medtem, ko pri eni to ni v opisu njenega delovnega mesta.

UČNA DELAVNICA

Drugi dan seminarja je potekala učna delavnica o načinih in tehniki samopregle-

dovanja dojk, ki se je z velikim zanimanjem udeležilo 51 kolegic, predvsem iz patronažne dejavnosti in Doma starejših občanov. Delavnico je poleg mene istočasno vodila tudi kolegica SMS Veronika Kalan z namenom, da pomagava osvežiti znanje oziroma motivirati kolegice za redno in pravilno samopregledovanje. Osnovno vodilo za to je bilo usposobiti slovenske medicinske sestre in zdravstvene tehnike, da bodo znali in hoteli posredovati to detekcijsko metodo v svojem ožjem domačem okolju, prav tako tudi na delovnem mestu. Učilnica je bila organizirana individualno, tako, da je vsaka najprej sama izvedla samopregled pred ogledalom in v leže. Opazovanje morebitnih sprememb v stoje pred ogledalom ni udeleženkam predstavljalo nobenih težav, medtem ko pregleda v leže ni pravilno obvladala niti ena kolegica, čeprav so v anketi mislile drugače. Pa tudi znanje oziroma vedenje o osnovnih sumljivih znakih za raka dojk in dejavnih tveganja je bilo zelo skromno.

Zavedajmo se, da je rak dojk resnično usodna bolezen, če je ne odkrijemo dovolj zgodaj. Ta bolezen ne prizadeva vedno le drugih, ampak je včasih "rezervirana" tudi za nas, ko nam z vso svojo agresivnostjo tako usodno prekriža vsa pričakovanja in načrte. Kot sem že v uvodu omenila, boleznici za zdaj še ne znamo preprečiti. Zato bomo toliko bolj uspešni pri zgodnjem odkrivanju. Posebno, če vemo, da je dojka najlažje dosegljiv organ tako našim rokam, kakor tudi ostalim diagnostičnim metodam! Usmerimo torej vse svoje delovanje v motivacijo za pravilno samopregledovanje nas samih tako, da metodo vnesemo v svoj redni življenjski stil. Istočasno pa s pametno zdravstveno politiko organizirajmo permanentno osveščanje žensk v obliki predavanj in prirejanju podobnih učnih delavnic. Zato, da bi dojka ne postala naša – bolečina.

Kodeks etike

Olga NEZMAN

MEDICINSKA SESTRA IN VAROVANEC

NAČELO I

MEDICINSKA SESTRA SKRBI ZA OHRANITEV ŽIVLJENJA IN ZDRAVJA LJUDI. SVOJE DELO JE DOLŽNA OPRAVLJATI HUMANO, STROKOVNO IN ODGOVORNO TER V ODNOSU DO VAROVANCA SPOŠTOVATI NJEGOVE INDIVIDUALNE POTREBE IN VREDNOTE.

Kodeks etike smo oblikovale pri ZZN in ga sprejele na Skupščini ZZN. Od 25.03.1994 je obvezen za vse člane negovalnega tima. Posebno vrednost ima za medicinske sestre, ki šele vstopajo v poklic. Nudi jim oporo pri oblikovanju lastnih moralnih stališč, kot vir znanja in osebnostne rasti. Za nas, ki smo že v poklicu, pa služi za etično presojo svojega dela.

Kakšen namen ima KODEKS ETIKE?

Namen Kodeksa etike je:

- pomagati pri oblikovanju etičnih vrednot,
- voditi in vzpodbujati humane vrednote v praksi zdravstvene nege,
- ob spoštovanju in razvijanju humanih vrednot poklica nuditi večje zadovoljstvo pri delu in s tem višje kvalitete in rezultate dela.

Etično naj bi medicinska sestra ravnala v vseh stanjih in ob vsakem času. Že po naravi dela je medicinska sestra zagovornik vsega, kar je v dobro varovanca. Že v tem se zrcalijo moralne vrednote in etična drža vsakega posameznika.

KODEKS ETIKE nas ne zavezuje zato, ker je bi sprejet na Skupščini ZZN, temveč zato, ker spoštovanje in izvajanje njegovih načel razvija humane vrednote poklica in našo osebnostno rast.

Če bi bili vsi v službi človeka, kamor sodi

tudi naš poklic, odgovorni do vseh življenjskih vsebin, bi bil v Kodeksu etike dovolj samo prvi člen, ostalih osem v kodeksu ne bi potrebovali.

V veliko razočaranje in že ob prvih pritožbah varovancev, nosilcev in izvajalcev zdravstvene nege in drugih poznavalcev ugotavljamo, da prihaja do vsakodnevnih kršitev Kodeksa etike. Vzrok je v nas samih, pogosto v slabi organizaciji dela, v neodgovornosti nosilcev dela, v minimalnem strokovnem nadzoru, v apatiji dela in v novih vsiljenih vzorcih medsebojnih odnosov.

Osebnostno pa vidim najbolj zaskrbljujoče dejstvo, da jih je mnogo med nami že pozabilo, nekateri pa niso vse do danes znali razviti tega spoznanja, da je naš varovanec za vedno **človek**.

Ob prvih obravnavah, presojah in odločitvah na pritožbe varovancev smo se na Razsodišču zbornice zdravstvene nege Slovenije odločili, da vas v prihodnjih številkah glasila UTRIP spomnimo ne samo na najvišje vrednote Kodeksa etike, temveč tudi na to, da ste kot članice zdravstvene nege in nosilke službe zdravstvene nege nepreklicno dolžne upoštevati vseh devet načel. Danes oz. v tej številki Utripa sem vas spomnila na NAČELO I. Že neupoštevanje 1. načela je resna kršitev kodeksa, ki zahteva resen premislek in odločitev. Vam, drage bralke Utripa, pa prepuščam čas do naslednje številke Utripa za premislek.

PA BODIMO BRATJE, ZDRAVILCI!

Anton KOŽELJ

Živimo v majhni deželici, ponosni smo nase, a kljub temu silimo v Evropo in želimo pokazati sebi in svetu kar največ. Le kako nam bo to uspelo? Velesila nismo, nafte nimamo, kmetijstvo ni več v igri, turizem pa je negotov. Ostane nam le še pamet. Stremimo za čim večjo izobrazbo. In tako je tudi prav. Ker zdravstvena nega ni tako nemočna in ne bogljena, kot bi si nekateri želeli, je prišla na dan z željo po vse večji učinkovitosti. Na veliko žalost pa se je morala takoj spotakniti ob poleno, ki so ga postavili tisti, ki bi morali vsa naša prizadevanja podpreti in si želeli umnejše tesne sodelavce. A izkazalo se je drugače, saj je bolj ugodno imeti podrejene, ki so le ponižni strežniki različnim zahtevam, kot pa konstruktivnega sodelavca, ki bi celo opozoril na morebitne nepravilnosti.

A kljub temu se je zdravstvena nega dokopala do Visoko strokovnega študijskega programa. Navdušeni, a kljub temu v pričakovanju univerzitetnega študijskega programa, smo se odločili pristopiti k novo ponujeni možnosti, da si pridobimo dodatno institucionalno izobrazbo. Hura! Prišel je razpis, vpis in spet smo začeli guliti šolske klopi.

A pojavila se je težava! Diplomirali že bomo in tudi diploma se bo že nekako oblikovala. A kaj bo pisalo na njej. Kdo bomo mi, ki bomo (oz. so že) zaključili omenjeni program. Za trud, vložen v študij, bi nas lahko nagradili vsaj z dostojnim nazivom. A ni tako. Program se že izvaja, a naziva še ni. Ko sem bil še majhen, sem mislil, da je šolo "skupaj spraviti" težko. In tudi zdaj še v to verjamem. A to je urejeno, program se že izvaja. Zakaj je potem tako težko določiti naziv diplomantov. Smiselna beseda, dve

ali tri?

Vendar se že govori o predlogih. Le ti so me vzpodbudili k pisanju tega pisma.

Govori se o negovalcih ali celo nekakšnih diplomiranih bratih. Lepo prosim. Uskladili, spoštovani šolniki, ste nov program. Čestitam! Ne pokvarite vašega dosežka z nekakšnim poniževalnim nazivom. Ali ne veste, da se nad besedo medicinski brat naslanjajo in se ji hudomušno smejiijo vsi. Ali ni zadosti, da naše vrste neredko stiskajo v zadnji kot v hiši, naše težko delo pa izničijo že drugi. Si moramo res to početi tudi sami. Iz izkušenj vam govorim, da sem največ posmeha, od kar sem končal Višjo zdravstveno šolo, slišal ravno na ta račun. Ha - medicinski brat je. One so sestre, on pa je brat. Naravnost krasno. Menim (mogoče se sicer motim), da sem dober zdravstveni delavec. A kljub temu imam le enega brata, Silva. Ostali so ljudje, za katere se bom trudil, jim skušal pomagati po najboljših močeh, z vsem svojim znanjem, trudil se bom, da bom ravnal kar se da etično in v čast mojemu poklicu. Vendar, oprostite mi, zato še vedno ne bom njihov brat. Beseda brat je res slovnično ustrezna. A uporaba le te kartako in kjerkoli si to omislmo, ni ustrezna. Tudi nazivi, kot so negovalci, zdravilci itd. Prosim, no, vsaj malo več kreativnosti.

Skratka, ugotovite in izberite predloge, uredite jih, smiselno izberite (nekaj ustreznega), objavite in vse to ovrednotite. (So vam faze dela kaj znane?) In vaše delo, spoštovani šolniki, bo končano. Če pa bo vendar le ostal kakšen brat ali zdravilec, pa kaj kmalu sporočite, da se ne bom preveč trudil s študijem in bom mirno živel s svojo dosežanje diplomo, na kateri piše VIŠJI ZDRAVSTVENI TEHNIK.

Občutljiv posluh za posameznikovo ranljivost

Marjeta RUPAR

Ker imam sedaj malo več časa, srečam tudi več poznanih ljudi. Ob kavi mi marsikaj povedo. Manj slišim zgodb o srečnih dogodkih ali pa uspešnih in zadovoljnih dnevih. Vedno več je bolečine, obupa, nemira in brezizhodnega razmišljanja. V ta krog sodijo tudi izkušnje (predvsem osebnostne), ki jih imajo z nami, zdravstvenimi delavci. Neverjetno, kako znajo opazovati, kako vedo, kaj je prav in kaj je napačno.

Priznati moram, da sem v tem oziru - srečen človek. Drobne pozornosti se me dotaknejo v pravem času in na pravi način. Kadar koli sem imela opravke z zdravstvom, ko je iskala pomoč moja mama, teta, strici itd., vedno sem doživela in videla vse tako, kot narekuje vest.

In tako me znanci takoj zavrnejo: "Ja, Marjeta, lepo! Jaz pa vem ... tudi doživel sem na svoji koži". Takoj mi dajo vedeti, da sem soudeležena pri vzgoji strokovnjakov za zdravstveno nego.

Ljudje (bolniki) v mozaiku mnenj

Boleče izkušnje se gibljejo okoli drobnih pozornosti, besednega in nebesednega sporazumevanja, osnovne vzgoje ljudi ...

Priznam, da kakšno bolečo izkušnjo pozabim, o nekaterih stvareh razmišljam in luščim list za listom, da bi odkrila bistvo resnih razgovorov. Vem, ljudje drug drugega oddajamo in drug od drugega sprejemamo razpoloženje. Če smo zdravi, se lahko umaknemo pred grozečimi valovi negativnih čustev. Če smo pa bolni, smo žal odvisni. Vsaka malenkost nas prizadene. Največkrat pravijo takole:

I. Pil bi čaj (potil sem se, tudi zunaj je

pripekala vročina), pa je bil kozarec visok in težak. Moje slabotne roke ga niso mogle držati. Kadar sem prosil za pomoč, sem imel občutek, da nekomu kradem čas. (Slišal sem vzdih, čutil sem trde kretnje, videl sem oči, v katerih se je zrcalila nestrpnost). Pri viziti je zdravnik odločil: "Izsušeni ste, zato boste dobili tekočino tudi v žilo". Oh, zakaj nisem bil nasilno zahteven.

II. Prosil sem za majhno opravilo pri moji postelji. Prekratek jogi je bil moteč ... vse me je bolelo. Sam pa sem bil brez moči, moja prošnja je bila vezana na opozorilni signal. Sestra je prišla in rekla: "Ja, ja, ja!" Nisem je več videl. Tudi opravičila se ni ...

III. Preprosto sem rekla: "Hočem vedeti, kaj jem!" Sestra mi je odgovorila: "Vedno sitnarite, mi že vemo, kaj je za vas dobro in prav". Ali res sitnarim, če hočem vedeti: kakšna zdravila dobivam, zakaj toliko tablet, zakaj mi jih nalagajo na nočno omarico (slabo vidim in potem vse zmešam), zakaj ne dobim še ene vzglavne blazine (zdravnik je dovolil), zakaj premalo zračimo, zakaj ponoči po hodnikih slišim "hihitanje", zakaj moram toliko časa zvoniti, da me sečni mehur boli ... Vedno sem bila v majhnih sporih. Tudi ostale njene kolegice niso bile ljubeznive.

IV. Draga Marjeta, tisti najmlajši so najbolj odrezavi. Ne poznajo naziva: gospod, gospa. Preprosto sem bi Žagar. Žagar, kaj bi radi? (Še dobro, da me je vikala). Žagar, če boste še enkrat izpulili kisikovo cevko ... Žagar, že spet zvonite! Kaj mislite, da imam samo vas?!

Ko bi vedela, kako sem trpel. Počutil sem

se kot kos umazanega človeškega mesa. Vzela mi je dostojanstvo. Tudi jokal sem ... skrival sem solze ...

V. Joj, še vedno hodim na razne boleče zdravstvene preglede. Obsojena sem na posebno odvisnost zdravilnih postopkov. Če bi to odklonila, bi umrla. Ker že dolgo hodim, poznam vse medicinske sestre (bolniki nikoli ne govorijo o zdravstvenih tehnikah - vedno rečejo "sestra"). Najtežje mi je ob srečanju s sestro, ki mi vedno zelo grdo, z brezčutnim izrazom, opravi določeno delo. To je posebna bolečina. Čutim tako negativno valovanje ... Vedno želim, da je ne bi srečala, kaj šele "doživela". Nekoč, ko me je bilo strah in so moji domači to vedeli, smo vsi (določeno uro) v mislih močno želeli, da bi zame poskrbel kdorkoli, samo ONA ne. In res, ko mi je bila že namenjena in je že prihajala k meni, je zazvonil telefon. Odšla je v drug prostor. Prišla je druga sestra in bila sem rešena.

VI. Veš, zelo sovražim hreščeč in piskajoč glas. Tak glas mi "para živce". Ko sem bruhal, sem poklical sestro. Prišla je samozavestno, pravzaprav prikorakala je. Želel sem tiho, mirno osebo, nekoga, ki razume mojo stisko. Bilo je še več takih srečanj. To je bila oseba, ki bi lahko vozila težko vozilo, ali pa teptala sneg. Razmišljal sem, da bi se z nekom pogovoril. Komu bi pa lahko zaupal? Mislim, da so vsi povezani in ni nikogar, ki bi znal pravilno ukrepati.

Razmišljanje je raztegljivo

Prav je, da poslušam. Prav je, da mi znanci zaupajo zrna resnice (prav je tudi, da jim verjamem), ki tudi mene bolijo.

Že zdavnaj smo v naši stroki opredelili pomen odgovornosti in nadzora. Vemo, kaj je tim in razumljivo je, da ga tudi nekdo vodi. Ko je taki osebi namenjeno vodstvo, se tudi vprašamo:

- Ali ima odlične sposobnosti za nego bolnika in pozitiven odnos do nje? Ali je sposobna, da se vedno znova prepričuje o potrebah svojih bolnikov po zdravstveni negi in hkrati podpira svoj tim, da bi samostojno prispeval svoj strokovni delež k zdravstveni negi?

- Ali opazi sposobnosti in tudi pomanjkljivosti pri izvajanju strokovnih opravil svojih sodelavcev, obenem pa tudi potrebo, da bi bili pri delu zadovoljni?

- Ali svoje sodelavce spodbuja in jim daje poguma, da bi iskali nova pota in s tem pomagali bolnikom?

Pomembno je, da se sodelavci učimo kritično vrednotiti svoje delo, se med seboj opozarjati na težave in uporabljati smiselne ukrepe. Dobro premišljena kritika ne pripisuje slabo opravljenega dela značajskim sposobnostim, temveč je usmerjena na to, kako je oseba opravila delo in česa je sposobna.

Skozi sito medsebojnih obtoževanj: Kdo je bolj "smotan", kdo ima prav, kdo je bolj šolan, kdo "zelo, zelo prijateljuje" s sodelavcem, kdo igra več vlog, kdo izkorišča vseppek itd. - skozi tako sito uhajajo pozornosti, ki jih bolniki pogrešajo. Ob vsem tem pa taka nihanja oblikujejo ritem obrambe. Takrat (ko grozi nevarnost iskanja napak) je skupna obramba tako močna, da kalček dobronamerne razgovora popolnoma zasuje nerodovitna prst.

V tem prerivanju vlog - srednja, višja, visoka - ima prednost čustvena pismenost. Zmagal bo "pametnejši". Želim, da bi bili vsi pametni.

Res je, smo sodelavci. Spoštovati pa moramo (našo) medsebojno razdaljo. Stari modrijani bi temu rekli: "Niti blizu, niti daleč" (prava mera).

Vidimo zadovoljnost

Vedno nas nekaj lepega, vedrega razveseli in pomaga živeti. Naša znana pesnica Neža

Maurer je pred petindvajsetimi leti napisala zgodbo Naša mlada sestra. Opisuje svoje občutke, ko je preživljala obdobje po operaciji.

Nekaj izpisanih misli: "Niti njenega imena nismo omenili, saj smo vsi vedeli, o kateri govorimo. Mogoče smo začenjali takole:

- Tista naša s konjskim repom ...

- Tista naša, ki malo govori, a zna tako lepo poslušati ...

Slišala sem, kako se je pogovarjala z bolniki: ne, nikoli ni pripovedovala o sebi, vpraševala je in poslušala, kot da smo mi, bolniki, vrednota njene- ga življenja ...

Kako sem jo pričakovala tisti večer!

In je prišla ... "Prinesla vam bom skodelico čaja. Podržala mi je skodelico k ustom. Nerada je čutila, kako zelo sem že- na. Brez besed je odšla še po eno skodelico in se mi potem hudomuš- no nasmehnila.

"Naj vam ne bo ponoči nerodno zvoniti. Potrebovali me boste, čeprav ne zaradi bolečin". Čutila sem, kako mi gredo usta narazen in čeprav me je vse bolelo, so se mi prsi širile od zadržane- ga smeha. Nenadoma sem bila otrok pred materjo: saj boli, ampak mama bo vse tako ure- dila, da bo prav...

... Kot bi prebrala moje misli, je rekla: "Zdaj je na- jhujši klanec mimo. Saj bo še več manjših klancev, vsak človek mora včasih krepko potegniti, a hude-

ga ne bo. Zdaj morate lepo jesti, kar vam damo, spati, kolikor le morete, in vedeti, da bo vsako jutro bolje". Verjela sem ji. Ugasnila je veliko luč na stropu in bolj zapela kot rekla: "Lahko noč vsem skupaj! Dobro spite!"

... Vsaj dvakrat v noči bo čisto potihlo pogledala v sobo. Potem bo prišel nov dan...

Povsod, kjer je človek, je priložnost za dobro delo

Če znamo iz vsega slabega, kar nas zadene (tudi kritika) in nam je očitano, izluščiti NAUK, potem smo na pravi poti.



HITRI TESTI

KVALITATIVNI REZULTATI

TROPONIN I (cTnl)

Bris žrela/Strep A
Infekcijska mononukleoza
Diske/Rota-adeno virusi
Helicobacter Pylori
Okulna kri v blatu
Paraziti v blatu

KVANTITATIVNE MIKROMETODE

CRP

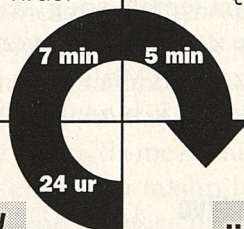
Quikread analizator
Hemogram + DKS
QBC analizator

ŠTEVILO BAKTERIJ V 1 ML URINA

Uricult
Uricult Plus
Uricult Trio

... ZA POTRDI TEV DIAGNOZE

Pokličite še danes !
061 / 742-369
DR. GORKIČ d.o.o.
Logatec



Vabimo Vas, da se udeležite seminarja

ČLOVEK KOT CELOSTNO BITJE IV.

Seminar, ki šteje za strokovno izobraževanje

Seminar bo potekal v **sredo, 14. aprila 1999, v LJUBLJANI** (Rožna dolina c. XV/14, GALERIJA GRAD)

Teme na seminarju:

- | | |
|------------------|--|
| 1. 09.00 - 10.55 | prof. dr. Janek Musek Telesna, psihosocialna in duhovna razsežnost osebnosti
Nagoni in potrebe |
| 10.55 - 11.15 | odmor |
| 2. 11.15 - 13.30 | doc. dr. Zdenka Zalokar Divjak Logoterapija in smisel življenja
Družina in trdnost za življenje
Odločitev za družino
Smiselnost družine v današnjem času |
| 13.30 - 15.00 | odmor |
| 3. 15.00 - 16.55 | prof. dr. Maks Tušak Psihosomatske bolezni današnjega časa
Nekatere psihosomatske bolezni: kardiovaskularne,
gastrointestinalnega področja, dihalnih organov, ... |

PRIJAVE sprejemamo pisno, po faksu ali po telefonu na naslov: EDUCY d.o.o., Rožna dolina c. XV/14, 1000 Ljubljana ali p.p. 3251, 1113 Ljubljana, tel: 061 1234 446, 1234 612, 0609 620 721, g. Marijan Musek faks: 061 1234 447

Za morebitne dodatne informacije smo Vam na voljo med 8. in 15. uro na navedenih telefonih. KOTIZACIJA za slušatelje na posameznih seminarjih znaša 12.780 SIT (POPUSTI - glej katalog dodatnega strokovnega izobraževanja 1999, Educy, str. 3). Kotizacijo lahko nakažete na žiro račun: 50105-603-42791 ali jo poravnate uro pred pričetkom seminarja.

Vabimo Vas, da se udeležite seminarja

OSEBNOST IN ZDRAVJE IV.

Seminar, ki šteje za strokovno izobraževanje

Seminar bo potekal v **sredo, 21. aprila 1999, v LJUBLJANI** (Rožna dolina c. XV/14, GALERIJA GRAD)

Teme na seminarju:

- | | |
|------------------|--|
| 1. 09.00 - 10.55 | prof. dr. Janek Musek Osebnostni temelji zdravja
Poti in stranpoti osebnostnega delovanja |
| 10.55 - 11.15 | odmor |
| 2. 11.15 - 13.30 | doc. dr. Zdenka Zalokar Divjak Življenje je vedno smiselno
Skrb za duhovno zdravje posameznika - II. del |
| 13.30 - 15.00 | odmor |
| 3. 15.00 - 16.55 | prof. dr. Maks Tušak Prepoznavanje človeškega izraza
Vloga posameznika v skupini - socialna klima |

PRIJAVE sprejemamo pisno, po faksu ali po telefonu na naslov: EDUCY d.o.o., Rožna dolina c. XV/14, 1000 Ljubljana ali p.p. 3251, 1113 Ljubljana, tel: 061 1234 446, 1234 612, 0609 620 721, g. Marijan Musek faks: 061 1234 447

Za morebitne dodatne informacije smo Vam na voljo med 8. in 15. uro na navedenih telefonih. KOTIZACIJA za slušatelje na posameznem seminarju znaša 12.780 SIT (POPUSTI - glej katalog dodatnega strokovnega izobraževanja 1999, Educy, str. 3). Kotizacijo lahko nakažete na žiro račun: 50105-603-42791 ali jo poravnate uro pred pričetkom seminarja.

Nagrada dr. Slavka Zoreta Leji Bernjak – diplomantki Visoke šole za zdravstvo Ljubljana

Marija Zaletel

Dne 7.12.1998 je Društvo za Združene narode za Republiko Slovenijo izvedlo proslavo ob Dnevu človekovih pravic in 50-letnici Splošne deklaracije o človekovih pravicah.

Na proslavi so podelili nagrade dr. Slavka Zoreta najboljšim prispevkom s področja delovanja Združenih narodov. Med nagrajenci je bila tudi Leja Bernjak, diplomantka visokostrokovnega študijskega programa Zdravstvena nega na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani. Nagrajena je bila za diplomsko nalogo z naslovom *Pravice bolnikov v postopku zdravljenja, ki jo je pripravila pod mentorstvom prof. dr. Toneta Strojina, dipl. prav.*

Diplomsko nalogo sestavljata obsežen, vsebinsko bogat, teoretični del in empirični del, v katerem je predstavljena raziskava, ki prikazuje seznanjenost bolnikov z njihovimi pravicami ter položaj bolnika v sistemu zdravstvenega varstva s pregledom pritožb pri posameznih nadzornih institucijah.

Avtorica poudarja, da spremembe v sistemu zdravstvenega varstva zahtevajo vse večjo odgovornost bolnikov kot uporabnikov zdravstvenega varstva, tako da se od njih vedno bolj pričakuje odgovorno ravnanje s svojim zdravjem, aktivno sodelovanje v postopku zdravljenja in vse večji prispevek k stroškom zdravljenja; po drugi strani se hkrati povečuje tudi pomen pravic, ki jih imajo bolniki v postopku zdravljenja.

V teoretičnem delu govori o morali, etiki, dentologiji, razloži pojem pravice ter pravne in moralno – etične dolžnosti. O pravicah bolnikov govori v obsežnem poglavju, kjer najprej podaja zakonsko podlago bolnikovih pravic, nato prikaže delitev bolnikovih pravic na splošne, pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ter pravice po Zakonu o zdravstveni dejavnosti. Sledijo poglavja o značaju razmerij v postopku zdravljenja, značilnostih bolnikovih pravic v postopku zdravljenja, osebnostnih pravic v postopku zdravljenja, pravici do telesne nedotakljivosti, pravici do človekovega dostojanstva, pravicah in

dolžnostih bolnikov v postopku zdravljenja, dolžnostih in pravicah zdravstvenih delavcev pri opravljanju zdravstvene dejavnosti, pravici bolnikov do obveščenosti v postopku zdravljenja, pravici privoliti ali odkloniti zdravljenje, pravici do zasebnosti v postopkih zdravljenja, prisilni hospitalizaciji in položaju psihiatričnih bolnikov, pravicah otrok v postopku zdravljenja, pravicah bolnikov pri biomedicinskih raziskavah, varstvu pravic in ne nazadnje o vlogi medicinske sestre v postopku zdravljenja.

Z raziskavo, ki je predstavljena v drugem delu diplomske naloge, je Bernjakova želela ugotoviti, kakšna je seznanjenost bolnikov z njihovimi pravicami v postopkih zdravljenja in kakšen je bolnikov dejanski položaj v sistemu zdravstvenega varstva pri nas. Populacijo sestavljajo hospitalizirani in ambulantno zdravljeni bolniki celotnega območja Republike Slovenije, vzorec pa naključno izbrani bolniki Splošne bolnišnice Murska Sobota (40) in Kliničnega oddelka za kardiologijo ter kardioloških ambulant Kliničnega centra (40). Raziskava je bila izvedena s pomočjo vprašalnika. Izjave anketiranih bolnikov so pokazale, da večina ne pozna svojih pravic v postopkih zdravljenja. Pri tem poznavanje teh pravic načeloma sovpada s stopnjo izobrazbe, ne pa z zavodom hospitalizacije. Te in druge izsledke raziskave je prikazala z deskriptivno statistično metodo in jih podkrepila z obsežno razpravo. Nakazani so ukrepi za boljšo poučenost bolnikov z njihovimi pravicami s priporočili za njihovo učinkovitejše uresničevanje.

Diplomska naloga na široko, a hkrati zelo poglobljeno obravnava in niza pravice bolnikov v postopku zdravljenja, zato jo priporočam v branje študentom, pa tudi kolegicam iz prakse, ki bodo med drugim spoznale, kakšne strokovne razsežnosti, sposobnosti in zmožnosti daje poglobljen študij na visokostrokovni ravni.

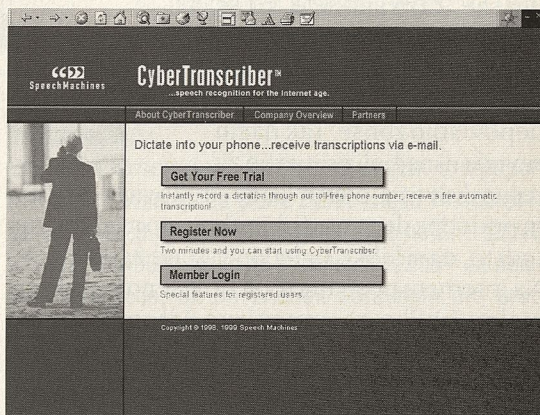
Kolegici Leji Bernjak in njenemu mentorju prof. dr. Tonetu Strojnu iskreno čestitmo!

Futuristični aparati za ameriške patronažne sestre in vabilo za slovenski forum o ZN

Livio Kosina

Patronažne sestre v New Yorku skoraj ne uporabljajo več pisal. Popolnoma so opustile tudi pisanje dokumentacije ZN. Odločile so se namreč, da bodo svoje zapiske samo še narekovala - prek prenosnih telefonov.

V mestu New York je namreč letos februarja začelo 2500 patronažnih sester uporabljati posebno storitev, ki jo omogoča internet - **Speech Machines' CyberTranscriber Talk-Forms**. Za zapletenim in dolгим naslovom se skriva preprost govorni aparat, ki omogoča medicinski sestri, da s terena narekuje podatke o bolniku. Prek mobilnega ali navadnega telefona najprej pokliče posebno telefonsko številko. V telefon zatem sama narekuje celotno besedilo o bolniku. Njen govor program prepozna in spremeni v zapis. Tak zapis pošlje naprava po internetu naravnost v bazo podatkov v centralnem računalniku. S pomočjo telefona in interneta lahko torej sestra že s terena vnaša vse podatke neposredno v bolnikovo kartoteko. Postopek je seveda takojšen, izjemno preprost in lahek. Razveseljivo je tudi, da je vsakršno tipkanje ali pisanje odveč, saj sestra po telefonu narekuje naravnost v računalnik, ki s posebnim programom prepozna njen govor in ga spreminja v digitalni zapis oz. tipka v bolnikovo kartoteko (http://biz.yahoo.com/bw/990223/bw1147_1.html). Prenos podatkov je zavarovan z obveznim geslom in kodo. Nov način ni le lažji in hitrejši, temveč je tudi cenejši. Novost je omogočil bliskovit razvoj interneta v ZDA in ustreznih računalniških programov za prepoznavanje govora. Zanimivo pa je, da storitev nikakor ne pomeni oddaljevanja od bolnika, kot so nekateri svarili ob hitrem računalniškem razvoju - temveč nasprotno, omogoča medicinski sestri celo več časa za pogovor z bolnikom. Čas za izpolnjevanje dokumentacije se je bistveno skrajšal.



V Sloveniji bomo verjetno morali pred uvedbo novih elektronskih čudes najprej dopolniti dokumentacijo ZN, razviti ustrezno terminologijo, prilagoditi način vnašanja podatkov v računalnike in še mnogo drugih »malenkosti« ... Vse skupaj pa bo treba še uvesti v prakso, kar pomeni tudi računalniško opismenjevanje in premagovanje predsodkov. To je treba dodati, da se ne bi prepustili pretiranemu navdušenju.

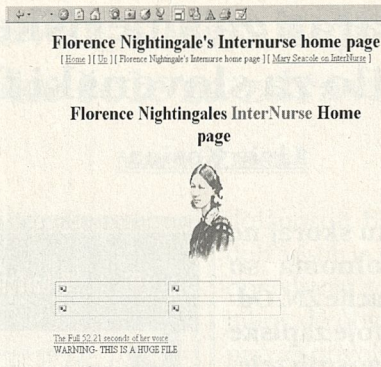
V prejšnji številki smo že pisali o novem kanalu za kramljanje »utrip-zn«. Pisali smo tudi o **IRC**-anju (Internet Relay Chat) oz. o »čvekanju« na internetu. V novi »čvek sobi« smo se začeli vsakodnevno dobivati. Sprva sicer zadržano, a vsak dan bolj veselo in odločno. IRC kanali imajo namreč to lepo lastnost, da jih lahko odpre tisti, ki prvi pride. Vtipka pač ime kanala in se že znajde na njem. Če je prvi na določenem naslovu, dobi avtomatično tudi naziv upravitelj kanala - operaterja in oznako Ž pred vzdevkom. Ta naziv mu omogoča, da upravlja kanal, odstrani razne vsiljivce in dodeli naslov upravitelja tudi komu od kasneje prispelih udeležencev na tem kanalu. Lepo je, če čim več ljudi ve, da je kanal odprt. Lahko jih prej obvestimo ali pa določimo točen čas delovanja. V prvem tednu je bil naš kanal ob različnih časih odprt vsak dan nekaj ur. Rad bi se zahvalil predvsem simpatični Mojci iz Kliničnega centra za prijetno družbo in pomoč pri upravljanju kanala, seveda pa tudi vsem ostalim

udeležencem v iskrivih pogovorih. Kanal »utrip-zn« živi in vam je ves čas na voljo. IRC pa ima tudi slabe lastnosti. V tistem trenutku, ko ga zapusti zadnji udeleženec, kanal ugasne. Zaživi pa šele, ko se nanj znova priključimo. Vse, kar je bilo zapisano med pogovori, se ob izklopu nepovratno zbríše. Tak način seveda ni najbolj primeren za

resne diskusije, postavljanje strokovnih vprašanj in podobne dejavnosti, ki zahtevajo med drugim tudi to, da si lahko ogledamo stare zapise.

Na internetu poznamo bolj dovršeno in bolj formalno obliko za izmenjavo informacij med večjim številom udeležencev. To so **e-poštni sezname** (ali mailing liste). Delujejo tako, da se prek posebne spletne strani zbirajo elektronski naslovi ljudi, ki se zanimajo za isto področje (<http://www.egroups.com/>). Vsak, koga zanima se na tem naslovu prijavi, pove svoj elektronski naslov (e-pošta) in dobi dovoljenje, da si ogleda tak forum. Lahko postavlja vprašanja, ki se izpišejo na tablo, in hkrati tudi odgovarja drugim udeležencem. Vprašanja in odgovore udeleženci prejmejo tudi na svoj naslov, če to želijo. Taka vprašanja ostanejo shranjena na tabli in si vse lahko preberemo tudi za več let nazaj. Nekateri e-poštni sezname obsegajo tudi več tisoč prijavljenih udeležencev, drugi, bolj ozko usmerjeni, pa le manjšo skupino ljudi. Vsak tak forum deluje po preprostem načelu - več ljudi več ve. Velike skupine prijavljenih zato urejajo kar posebni roboti, ki razpošiljajo pošto, jo razvrščajo in zelo pomagajo operaterju takega foruma.

Nekateri ste v teh dneh že prejeli obvestilo takega robota, v katerem vas vabimo, da se pridružite prvemu forumu našega strokovnega združenja. Mi smo ga najeli, da za nas vodi **forum ZN v Sloveniji**. Morate mu le vrniti prazen obrazec in že ste prijavljeni. Operaterji z veseljem ugotavljajo, da se vas večina takoj včlani. Vsi, ki bi se radi včlanili, pa vas naš robot ne najde, se lahko prijavite na spletni strani »forumnurse-slovenia« (<http://www.egroups.com/list/forumnurse-slovenia/>). Prijava in uporaba našega foruma je brezplačna.



Kaj pa so na internetu o zdravstveni negi objavljala **časopisna, radijska in televizijska podjetja**? Februarja je bilo največ sporočil medicinskih sester o različnih virusnih obolenjih, z opozorili in naštevanjem varnostnih ukrepov... Na različnih koncih sveta so poročali o stavkah medicinskih sester (v ZDA, na Poljskem, med

Palestinci ...).

(<http://www.cnn.com/WORLD/meast/9902/23/AM-Palestinian-HealthStr.ap/>), (<http://www.cnn.com/WORLD/europe/9902/23/BC-Poland-DoctorsStrike.ap/>)

V ZDA so medicinske sestre sprožile spor proti uporabi PVC vrečk v zdravstvu. Raziskave so namreč potrdile, da so škodljive

(http://www.seattletimes.com/news/health-science/html98/plas_19990222.html).

Precej člankov pa so ameriški mediji namenili tudi zamenjavi novorojenčka v porodnišnici. Dve medicinski sestri sta izgubili službo. Novorojenčkom pa so začeli na roke pritrjevati posebne elektronske zapestnice.

(http://dailynews.yahoo.com/headlines/ap/ap_us/story.html?s=v/ap/19990220/us/switched_babies_8.html)

V Veliki Britaniji se je veliko pisalo o 24-urni telefonski številki, ki jo vodijo medicinske sestre. Politiki in strokovnjaki so ugotovili, da je bilo **telefonsko svetovanje** medicinskih sester zelo koristno - državnemu zdravstvu pa je prihranilo tudi goro denarja. V preizkusnem obdobju so registrirali kar 60.000 klicev. Rezultati so pokazali, da je medicinskim sestram uspelo odvrniti od nepotrebnega obiska pri zdravniku kar 28 % vseh, ki so klicali, 20 % pa so jih usmerile na bolj urgentno obravnavo. Skupaj so bolj ustrezno svetovale oz. spremenile zmotni namen pri 80 % vseh klicev. Zaradi uspešnosti se je ministrstvo odločilo za razširitev telefonske linije na vso državo ter za ta namen iz državnega proračuna namenilo kar 55 milijonov funtov.

Za konec vas vabimo, da prisluhnete še originalnemu posnetku **Florence Nightingale** (<http://www.internurse.com/flo1.htm>). Pa ne pozabite se prijaviti za **slovenski forum o ZN**.

**ZBORNICA – ZVEZA
PEDIATRIČNA SEKCIJA**

Program dvodnevne strokovne seminarja:

"ONKOLOGIJA PRI OTROCIH"

Rogaška Slatina 25. in 26. marca 1999

Četrtek, 25. marec 1999

- 09.00 Registracija udeležencev
10.00-10.45 MALIGNA BOLEENJA PRI OTROKU
prim. J. Anžič, dr. med.
10.45-11.15 ODMOR
11.15 KOMPLIKACIJE PRI ZDRAVLJENJU MALIGNIH
BOLEENJ
Polona Mali, dr. med.
NEGA OTROKA Z MALIGNIM BOLENJEM
Marjanca Rožič, vms
POSEBNOSTI USTNE NEGE PRI OTROKU Z
MALIGNIM BOLENJEM
Tamara Novak, sms
13.00-15.00 ODMOR – KOSILO
15.00 PREDSTAVITEV VZGOJNOIZOBRAŽEVALNE-
GA DELA V SLUŽBI ZA ONKOLOGIJO IN
HEMATOLOGIJO
Alenka Klinc, Tanja Wabra – spec. ped.
DELO PSIHOLOGA PRI OTROCIH Z MALIGNI-
MI BOLENJI, NJIHOVIMI STARŠI IN SORO-
JENCI
Martina Burger Lazar, dipl. psih.
PRIPRAVA OTROKA NA BOLEČE POSEGE
Marinka Purkart, vms
CENTRALNI VENSKI DOVODI – PORTI, CVK –
predavanje
Marjanca Rožič, vms
DELAVNICA – PORTI – PRAKTIČNO DELO
kdor želi, lahko praktično preizkusi
Marinka Purkart vms, Alenka Ostanek vms, Mar-
jeta Prezelj sms
20.00 VEČERJA

PETEK, 26. marec 1999

- 09.00 DELAVNICA – PORTI – PRAKTIČNO DELO
kdor želi, lahko praktično preizkusi
Marinka Purkart VMS, Alenka Ostanek VMS,
Marjeta Prezelj sms
10.00 ANEMIJE PRI OTROKU
prim. Majda Benedik Dolničar, dr. med.
11.00 ODMOR
11.30 NEGA OTROKA Z ANEMIJO
Ana Rober, sms

**TRANSPLANTACIJA KOSTNEGA MOZGA PRI
OTROKU**

mag. as. Janez Jazbec, dr. med.

**NEGA OTROKA PRED, MED TRANS-
PLANTACIJO IN PO TRANSPLANTACIJI**

Alenka Ostanek, vms

**24–URNO SOŽITJE SESTRE IN OTROKA MED
TRANSPLANTACIJO KOSTNEGA MOZGA**

Iva Pečar, SMS

13.30 ZAKLJUČEK SEMINARJA

Informacije:

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija za člane ZZNS znaša 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT. Vplačate lahko na Ž.R. ZZNS 50101-678-48641, sklic na številko 0012205 – za pediatrično sekcijo, ali pa znesek poravnate uro pred pričetkom seminarja.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Rezervacije prenočišča in hotelskih storitev potrdite sami na recepciji hotela Sava, Rogaska Slatina, tel. 063/811-4703.

Dodatne informacije: Cvetka Meolic, SB Murska Sobota, tel.: 069/32-010.

**ZBORNICA – ZVEZA
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V VZGOJI IN
IZOBRAŽEVANJU**

VABILO NA STROKOVNO SREČANJE:

**NOVE VSEBINE V PROGRAMU
BOLNIČAR-NEGOVALEC**

(KONTAKTNA KULTURA IN SOCIALNO SKRBTSTVO) in
VOLILNI OBČNI ZBOR SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER V
VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

ORGANIZATORJI SEMINARJA:

SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER V VZGOJI IN
IZOBRAŽEVANJU

CENTER ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE REPUBLIKE
SLOVENIJE

ŠC NOVO MESTO – STROKOVNA ZDRAVSTVENA IN
POKLICNA TER TEHNIŠKA KEMIJSKA ŠOLA

Seminar bo **25., 26. in 27. marca 1999** v Zdravilišču
Dolenjske Toplice. Srečanje bomo začeli **25.03.1999**
ob 10.00 z volilnim občnim zborom sekcije.

Teme seminarja:

Delovanje sekcije v zadnjih štirih letih,

vms Jožica Novak

**Predstavitev dejavnosti Zdravilišča Dolenjske
Toplice,** vms Stanka Kavčič

Ogled zdravilišča, vms Stanka Kavčič
Vsebine predmetov kontaktna kultura, socialno skrbstvo, vms prof. soc. ped. Mateja Vodnik
Človekova socialna razsežnost v celostnem pojmovanju človeka, socialna problematika in socialno imunske zmožnosti, načini, organizacijske oblike in metodični pristopi v socialnem varstvu, socialno varstvena mreža in njena povezanost z zdravstveno, socialna problematika starih ljudi in skrb zanje, človekov osebnostni in socialni razvoj, posebne značilnosti, možnosti in naloge starostnega obdobja, medčloveški odnosi in razmerja, značilnosti komunikacije v posameznih medčloveških odnosih, etika pri delu z ljudmi, kodeks etike v socialnem varstvu, dr. Jože Ramovš
Priprava na seminarske naloge, vms, prof. soc. ped. Mateja Vodnik

Prenočišče rezervirate v Krka zdravilišča, Zdravilišče Dolenjske Toplice, tel.: 068/66 012. Prijave pošljite na naslov Jožica Novak, ŠČ Novo mesto, Šegova 112, 8000 Novo mesto do 20.03.1999, kotizacijo 21.000 SIT nakažete na žiro račun ZDMSZT Slovenije št. 50101-678-48641 s sklicno št. 0012210 ter pripisom Sekcija medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju ali pa jo poravnate ob registraciji. S seboj prinesite člansko izkaznico, kopalke in obilo dobre volje.

Srečanje bo popestril pevski zbor delavcev Doma starejših občanov Novo mesto.

Dodatne informacije: Jožica Novak, tel.: 068/27 883 (zvečer).

*Predsednica sekcije
Jožica Novak*

ZBORNICA – ZVEZA
DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA
Sekcija upokojenih medicinskih sester

VABILO

Vabimo vas na strokovno srečanje, ki bo
v torek, 30.03.1999 v predavalnici Onkološkega inštituta s pričetkom ob 10.00 uri.

Program:

PREHRANA IN DRUGI DEJAVNIKI TVEGANJA –
RAKA

doc. dr. Maja Primic Žakelj, dr. med., epidemiolog

Vabimo, da se srečanja udeležite v čim večjem številu!

*Predsednica sekcije upokojenih medicinskih sester
Cilka Potokar*

ZBORNICA – ZVEZA

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER – BABIC

VABIMO NA

STROKOVNI SEMINAR,

ki bo dne **09.04.1999 ob 9.00** na Brdu pri Kranju

Program:

- | | |
|-------------|---|
| 09.00-10.00 | Registracija udeležencev |
| 10.00-10.30 | Uvod v strokovno srečanje |
| 10.30-11.30 | Zgodnje odkrivanje raka na dojki – samopregledovanje
vms Tatjana Kumar |
| 11.30-12.30 | Pot do uspešnega dojenja – naše izkušnje
vms Marija Bergant |

ODMOR

- | | |
|-------------|--|
| 13.30-14.15 | Kdaj sprožiti porod – naše izkušnje
dr. Jože Žabkar |
| 14.15-15.00 | Malformacije v neonatalnem obdobju
dr. Ivica Kopač |

POGOSTITEV

Kotizacija za člane zbornice znaša 7.000 SIT, za nečlane 14.000 SIT. Kotizacijo naj udeleženci nakažejo na žiro račun Zbornice zdravstvene nege Slovenije, št. 50101-678-48641, obvezen sklic na številko 00 12204, ali znesek poravnajo eno uro pred pričetkom seminarja. Ob registraciji je potrebna članska izkaznica in potrdilo o plačani kotizaciji. Lepo pozdravljeni!

*Predsednica sekcije medicinskih sester babic
Alenka Zega*

ZBORNICA – ZVEZA

SEKCIJA KIRURŠKIH MEDICINSKIH SESTER IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

STROKOVNI SEMINAR

Kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Ljubljana, 8. in 9. aprila 1999

Vljudno Vas vabimo na Strokovni seminar,
ki bo **v četrtek, 8., in petek, 9. aprila 1999**
v prostorih Grand Hotela Union v Ljubljani

PROGRAM

Četrtek, 8. aprila 1999

- | | |
|-------|---|
| 08.00 | Registracija in sprejem udeležencev |
| 09.30 | Kulturni program
Nagovor predsednice Sekcije |
| 10.00 | Pljučni rak in kajenje
asist. mag. Janez Eržen, dr. med. |
| 11.00 | Zdravstvena nega bolnika s pljučnim rakom
Greta Zver, vms, dipl. org. dela |

- 12.00 Odmor za kosilo
- 13.30 Okužbe kirurške rane
dr. sc. Stanko Vidmar, dr. med.
- 14.30 Osnovna načela pri prevezi kirurške rane
Greta Zver, vms, dipl. org. dela
- 15.30 Odmor s kavo
- 16.00 Novi materiali za oskrbo kirurške rane
Neva Gavrilov, vms, et
- 17.00 Posledice prisotnosti pudra pri uporabi rokavic
Eva Pretnar, mag. farm.
- 20.00 Skupna večerja v GH Union

Petek, 9. aprila 1999

- 08.30 Odporne bakterije (MRSA), problem kirurškega bolnika ali osebj
prim. Marjeta Škerl, dr. med.
- 09.30 Urgentna stanja v ginekologiji, ki zahtevajo kirurško zdravljenje
prof. dr. Božo Kralj, dr. med.
- 10.30 Odmor s kavo
- 11.00 Kakovostna zdravstvena nega bolnic v urgentni ginekologiji
Jelena Alkhatib, vms
- 12.00 Profesionalna komunikacija medicinske sestre
Vera Štebe, vms, prof. ped.
- 13.00 Zaključek seminarja in skupno kosilo
Prisrčno vabljeni!

*Predsednica sekcije kirurških medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov Slovenije
Greta Zver*

“SREČANJE BREZ TOBAKA”**INFORMACIJE UDELEŽENCEM.**

Udeležba na Seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje in se upošteva pri napredovanju.

Rezervacije prenočišč: Sprejema Grand Hotel Union, Ljubljana, Miklošičeva 1, do 24.03.1999, na telefon: 061/308 1964, ali na faks: 061/308 1015.

Cena prenočitve z zajtrkom v Grand Hotelu Union (executive sobe) ali v Holiday Inn-u je:

enoposteljna soba 20.200 SIT

dvoposteljna soba 28.200 SIT

Kotizacija: Za člane Zbornice zdravstvene nege Slovenije je 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT.

Kotizacijo nakažite na ZDMSZTS, na tekoči račun št.: 50101-678-48641, s obveznim pripisom “Za sekcijo kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov”, na sklicno št.: 00 12214.

Registracija: Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico ZZNS in potrdilo o plačani kotizaciji.

Prijave za seminar: Zaradi omejenega števila udeležencev prosimo, da se za seminar prijavite pisno do

24.03.1999, na naslov: Jelena Alkhatib, Ginekološka klinika, Klinični center Ljubljana, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, / II nadstropje.

ZBORNICA – ZVEZA**SEKCIJA MEDICINE DELA, PROMETA IN ŠPORTA VABILO**

Sekcija medicine dela, prometa in športa vas vabi na

STROKOVNO SREČANJE,

ki bo **16.04.1999** v predavalnici I. kliničnega centra v Ljubljani.

Program:

- 09.00 Registracija udeležencev
- 09.30 Medicina dela, prometa in športa danes in jutri
Majda Mandelc-Grom, dr. med., spec. med. dela, prometa in športa
- 10.05 Stresogenost policijskega dela
Nuša Lavrih, vms, prof. zdr. vzgoje
- 10.40 Poškodbe pri delu
Metka Tržan-Križaj, dr. med., spec. med. dela, prometa in športa
- 11.15 Varovanje pred okužbo na delovnem mestu v zdravstvu
Marija Savič, vms
- 11.45- 12.45 ODMOR
- 12.45 Poškodbe v športu in prva pomoč pri akutnih poškodbah
prim. Vanja Vuga, dr. med., spec. med. dela, prometa in športa
- 13.20 Fizikalna terapija v medicini športa
Tomaž Fuchs, višji fizioterapevt
- 14.00 Seja izvršilnega odbora

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija znaša 7.000 SIT za člane Zbornice. Lahko jo nakažete na žiro račun ZDMSZT št.: 50101-678-48641, sklic na št.: 00 12206, s pripisom: “za sekcijo medicine dela”, ali plačate pred pričetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete potrdilo o plačilu kotizacije in člansko izkaznico.

Prosim udeležence seminarja, da se pisмено ali po telefonu prijavijo do 10.04.1999 na naslov: Stanka Košir, KIMDPŠ Center za medicino športa, Celovška 25, 1000 Ljubljana, tel./faks: 061/315 184. Za dodatne informacije lahko pokličete na omenjeno telefonsko številko vsak dan od 14.00-15.00 ure.

*Predsednica sekcije
Stanka Košir*

**ZBORNICA – ZVEZA
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V REHABILITACIJI IN
ZDRAVILIŠKI DEJAVNOSTI
VABI**

NA STROKOVNO SREČANJE

22. aprila 1999

v Zdravilišču TOPOLŠČICA

TEMA: MULTIPLA SKLEROZA

- 09.00-9.30 Registracija
09.30-10.00 Uvodni pozdravi in kratka predstavitev zdravilišča
10.00-11.00 Bolezen multipla skleroza
Jadwiga Hajewska-Kosi, dr. med. spec. fiz. med.
in rehabilitacije
11.00-11.30 Odmor za kavo
11.30-12.15 Zdravstvena nega bolnika z multiplo sklerozo
Anita Skomšek, ms
12.15-14.00 Odmor za kosilo
14.00-14.45 Psihološke posebnosti bolnika z multiplo sklerozo
dr. Vesna Radonič-Mihalič, klinična psihologinja
14.45-16.15 Bolnik z multiplo sklerozo predstavlja svoje delo I.
del
Zvone Modrej
16.15-16.45 Odmor za kavo
16.45-18.00 Bolnik z multiplo sklerozo predstavlja svoje delo II.
del
Zvone Modrej
18.00-18.30 Zaključni govor predstavnika sekcije
Kotizacija za strokovno srečanje znaša za člane 7.000
SIT, za nečlane 14.000 SIT. Denar nakažite na žiro
račun ZDMSZTS številka 50101-678-48641 z obvezno
sklicno številko 00 12215.
Kontaktne osebe: Voda Jelka, Terme Ptuj d.o.o., tel.:
062/782-782 do 14.00 ure.

**ZBORNICA – ZVEZA
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER ZA ZDRAVSTENO
NEGO STOM**

vabi na strokovni seminar in občni zbor sekcije

DIHALNE STOME

15. in 16. april 1999 v SB Maribor

četrtek, 15. april 1999, Štajerska se predstavi

- 10.00 Registracija udeležencev
11.00 Kulturni program in pozdravni govori
11.45 Etični vidik pri bolnikih s stomo, as. Vojko Flis, dr.
med.
12.00 Odmor

- 13.00 Zdravljenje bolnika z ileusom zaradi obstruktivnega
karcinoma levega kolona, as. Miran Koželj, dr. med.
13.15 Vloga zdravnika pri spremljanju bolnika s stomo, as.
Stojan Potrč, dr. med. in Matjaž Horvat, dr. med.
13.30 Zdravstvena nega bolnika s črevesno stomo v Mari-
borski bolnišnici, Jožica Tomažič, vms, et, in Anka
Belna, vms, et
14.00 Predstavitve patronažnega varstva Maribor, Tatjana
Geč, vms, dipl.org.dela
14.10 Vloga patronažne medicinske sestre-enterostomalne
terapevte na terenu, Jasna Šteger, vms, et
14.30 Diskusija
15.00 Ogled bolnišnice
16.30 Izlet-Vinagova klet
19.30 Kulturni program v hotelu Slavija
20.00 Slavnostna večerja
petek, 16. april 1999, Dihalne stome
09.00 Volitve novega IO sekcije
10.00 Zakaj in kdaj traheotomija ali traheostoma?, Anton
Munda, dr. med.
10.45 Živeti z traheotomijo ali traheostomo, Justina Varžič,
vms
11.15 Metode govorne rehabilitacije, Čuček Remic Radej-
ka, dr. med, in Mladen Jeličič, prof.
11.45 Odmor
12.15 Posebnosti zdravstvene nege bolnika s traheostomo
po obsevanju, Jožica Mastnak, vms, prof. soc. ped.
12.30 Patronažna zdravstvena nega bolnika s traheosto-
mo, Zdenka Lončarič, vms in Doroteja Jurgec, vms, et
13.00 Psihosocialna situacija laringektomiranih bolnikov,
Jožica Mastnak, prof. soc. ped.
13.30 Predstavitve kanil

Strokovno izpopolnjevanje se upošteva pri napre-
dovanju.

Kotizacija znaša 14.000 SIT za člane zbornice, za
nečlane 28.000 SIT.

Vplačate lahko pred pričetkom seminarja ali na žiro
račun: 50101-678-48641, sklic na številko: 00 122 217
s pripisom "Za sekcijo za zdravstveno nego stom".
Prosimo, imejte članske izkaznice s seboj.

Dodatne informacije pri tajnici Sekcije Dragici Tomc-
Šalamun, vms, et, tel.: 142 36 53. Prijave za prenočišča
sprejema hotel Slavija, Vita Kraigherja 3, Maribor, tel.:
062/213-661 ali 222-857

Veselimo se srečanja z vami!

*Predsednica sekcije
Marija Smolič, vms, et, l.r.*

ZBORNICA – ZVEZA PULMOLOŠKA SEKCIJA

Vabi na

DVODNEVNI SEMINAR

dne 16. in 17. aprila 1999 v občinski dvorani v Sežani
na temo Bolnik s KOPB v bolnici in na domu.

Program srečanja:

Petek, 16. aprila 1999

- 09.00-10.00 Registracija udeležencev
- 10.00-10.10 Otvoritev seminarja
- 10.10-10.50 Sodobne smernice za obravnavo bolnika s KOPB
prof. dr. Jurij Šorli, dr.med.
- 10.50-11.25 Zdravstvena nega bolnika s KOPB
Andreja Peternelj, vms
- 11.25-12.10 Zagotavljanje kakovosti v zdravstveni negi
Saša Kadivec, prof. zdravstvene vzgoje
- 12.10-12.40 Odvzem in obdelava vzorcev iz spodnjih dihal pri
diagnostiki A.E. KOPB
Mira Mali, inž. farmacije
- 12.40 KOSILO
- 14.30-15.00 Spremljanje bolnika s KOPB na domu
Nada Pogačar, vms
- 15.00-15.35 Kakovost življenja bolnika s KOPB na domu
Ausec-Furan Zdenka, vms
- 15.35-16.15 Kajenje pri bolniku s KOPB
Marjana Kugonič, vms
- 16.15-17.00 Problematika bolnika s KOPB na domu
prim. Majda Ustar Latkovič, dr. med.
- 17.00-17.45 Humor in zdravje
Petra Kersnič, prof. zdravstvene vzgoje
- 19.00 Skupna večerja

Sobota, 17. aprila 1999

- 09.30 Ogled Bolnišnice Sežana in predstavitev zdrav-
ljenja bolnika s KOPB in astmo v jami (speleote-
rapija)
- 12.00-13.00 Razdelitev potrdil o udeležbi
- 13.00 Sestanek Izvršilnega odbora sekcije

Informacije:

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija za člane ZZNS je 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT. Vplačate lahko na ŽR: 50101-678-48641, na številko 00 12209 ali pred pričetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji. Število udeležencev ni omejeno.

Prenočišče rezervirajte v Hotelu Tabor Sežana, telefon 067/31-551 – za pulmološko sekcijo ali po faksu: 067/32-483.

Organizacijski odbor: članice Izvršilnega odbora in za njih je udeležba na seminarju obvezna.

Lep pozdrav in vljudno vabljeni.

Predsednica sekcije

Marija Špelič, vms

ZBORNICA – ZVEZA SEKCIJA OPERACIJSKIH MEDICINSKIH SESTER VABI NA

STROKOVNI SEMINAR,

KI BO OD 15. DO 17. APRILA 1999

V KRANJSKI GORI V HOTELU KOMPAS.

SEMINAR BO POTEKAL KOT SATELITSKI SIMPOZIJ
NA 5. KONGRESU ENDOSKOPSKE KIRURGIJE
SLOVENIJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO

TEMA:

OPERACIJSKA MEDICINSKA SESTRA V ENDOSKOPSKI KIRURGIJI

PROGRAM BO OBJAVLJEN NAKNADNO, KER GA
MORAMO USKLADITI Z ZDRAVNIŠKIM
PROGRAMOM.

INFORMACIJE:

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija za člane ZZNS je 15.000 SIT, za nečlane 30.000 SIT. Vplačate lahko na ŽR: 50101-678-48641, sklic na številko 00 12203 s pripisom "Sekcija operacijskih medicinskih sester" ali pa znesek poravnate pred pričetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico ali potrdilo o vplačani kotizaciji.

Prenočišča lahko rezervirate v Hotel Kompas, Borovška 100, 4280 Kranjska gora, telefon 064/881 661 ali po faksu: 064/881 776.

Dodatne informacije: Neva Papler, Onkološki inštitut Ljubljana, tel.: 061 323 063 int. 29-11.

Prisrčno vabljeni!

Predsednica sekcije

Neva Papler

ZBORNICA – ZVEZA

SEKCIJA HEMATOLOŠKIH MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV

VABI

16. in 17. aprila 1999

v Radence

NA DEVETO STROKOVNO SREČANJE

PROGRAM SREČANJA

Petek, 16.04.1999

- 11.00 Registracija udeležencev
Otvoritev in predstavitev farmacevtskih izdelkov
- 14.00 Otvoritev srečanja
Pregled delovanja sekcije od ustanovitve 1995 dalje,
Marjana Božjak, vms
- Občni zbor in izvolitev odbora sekcije
- 14.45 Ravnanje z odpadki, ki nastajajo ob bolniku
Mojca Dolinšek, vms, prof. soc. ped., pomočnica
glavne medicinske sestre KC Ljubljana
Sistem čiščenja in odstranjevanja odpadkov v
Splošni bolnišnici Murska Sobota, Jože Škalič, višji
sanitarni tehnik
Delokrog sanitarnega inž. v Splošni bolnišnici Mari-
bor, Zdenka Šafranič, sanitarni inž., higienik, pom.
glavne sestre bolnišnice Maribor
Delo komisije za preprečevanje interhospitalnih in-
fekcij na Zavodu RS za transfuzijo krvi, Lidija
Svetelšek, vms

OKROGLA MIZA:

“RAVNANJE Z ODPADKI, KI NASTAJAJO OB BOLNIKU”

Sodelujejo: Mojca Dolinšek, vms, prof. soc. ped., Zden-
ka Šafari, sanitarni inž., Lidija Svetelšek, vms, Jože
Škalič, vst, Marjanca Rožič, vms, Branka Založnik, vms

20.00 Skupna večerja

Sobota, 17.04.1999

Slovensko društvo HOSPIC
“MOJ ODNOS DO SMRTI”

- 09.00 Uvodno razmišljanje
Moj osebni odnos do smrti (vođeno delo po skupinah)
- 10.30 Odmor
- 11.00 Odnos (kot profesionalnega delavca – medicinske
sestre) do smrti in svojcev (vođeno delo po skupinah)
Seminar bo vodila: Metka Klevišar, dr. med.

OBVESTILO UDELEŽENCEM.

Strokovno srečanje bo imelo dve zaključeni vsebini.
Kotizacija za člane ZZNS je 14.000 SIT, za nečlane 28.000
SIT. Mogoča je tudi enodnevna udeležba. Kotizacijo na-
kažete na žiro račun ZZNS: 50101-678-48641, sklic na

številko 122025-10, s pripisom – za hematološko sekci-
jo. Potrdilo o vplačani kotizaciji prinesite s seboj. Znesek
je možno poravnati pol ure pred začetkom. Zaradi uskla-
jevana z ostalimi organizatorji in rezervacij vas prosimo,
da udeležbo potrdite do 05.04.1999 na naslov: Vlasta
Slabe, Klinični center, SPS Interna klinika, Klinični od-
delek za hematologijo, Zaloška 7, 1525 Ljubljana; ali po
telefonu: 061 13 20 330.

Za rezervacijo hotela pokličite: “Hotel Radin ali Miral”,
telefon: 069/65 331.

*Vljudno vabljeni!
Predsednica sekcije
Marjana Božjak, VMS*

ZBORNICA – ZVEZA

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SPLOŠNE MEDICINE VABITA NA STROKOVNI SEMINAR

BOLNIK Z LOKOMOTORNIMI OKVARAMI IN VLOGA MEDICINSKE SESTRE V AMBULANTI SPLOŠNE MEDICINE

23. APRIL 1999

TERME ČATEŽ-HOTEL ZDRAVILIŠČE

PROGRAM:

- 08.00-09.00 Registracija udeležencev
- 09.00-09.30 Otvoritev seminarja
- 09.00-09.55 Ne dovolimo, da nastanejo okvare lokomotorne-
ga aparata
Olga Nezman, vms
- 09.55-10.20 Zdravnik družinske medicine in bolnik s težavami
lokomotornega aparata
mag. prim. Jurij Pesjak, dr. med.
- 10.20-10.45 Zdravstvena nega bolnika s težavami lokomo-
tornega aparata
Marta Falež, vms
- 10.45-11.10 Obremenitev lokomotornega aparata pri medi-
cinski sestrí v splošni medicini
Vladka Tomšič, vms
- 11.10-11.40 Odmor
- 11.40-12.05 Akutne okvare lokomotornega aparata
Franc Drobnič, dr. med.
- 12.05-12.30 Bolečina v križu
mag. prim. Aleš Demšar, dr. med.
- 12.30-12.55 Racionalna uporaba analgetikov
mag. Lili Voušek, dipl. farm., KRKA
- 12.55-13.20 Možnosti fizioterapije kot pomoč pri izboljšanju
kakovosti življenja
Majda Adamič, v. fizioterapevt

13.20-13.50 Ogled term Čatež

14.00 Skupno kosilo

Udeleženkam srečanja bo omogočeno v popoldanskem času brezplačno kopanje v bazenu v hotelu Zdravilišče.

Strokovno izobraževanje se upošteva pri napredovanju.

Kotizacija je 7.000 SIT za člane zbornice, za nečlane 14.000 SIT in jo lahko vplačate pred pričetkom strokovnega seminarja ali na račun 50101-678-48641, sklic na številko 00 12212, s pripisom "za sekcijo splošne medicine". Prosimo, imejte članske izkaznice s seboj.

Vljudno vabljeni!
Predsednica sekcije
Vesna Božiček

ZBORNICA – ZVEZA

ENDOKRINOLOŠKA SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV

vabi na

DVDONEVNO STROKOVNO SREČANJE

14. in 15. maja 1999 v Šport hotelu na Otočcu

Program srečanja:

Petek, 14.05.1999

09.00-09.45 Registracija udeležencev in ogled farmacevtske razstave

09.45-10.00 Otvoritev srečanja, uvodni pozdravi

10.00-12.00 Sladkorna bolezen na Dolenjskem, Bojana Vukelič-Božič, dr. med.

Razjeda diabetičnega stopala, Živana Kavčič, dr. med.

Pomen medicinske pedikure pri oskrbi diabetičnega stopala, Jožica Rolih, vms

Vloga medicinske sestre pri nadomestnem zdravljenju odpovedi ledvic bolnika s sladkorno boleznijo, Jožica Majcen, vms

12.00-14.00 Odmor za kosilo in ogled razstave

14.00-16.00 Diabetična retinopatija, Marija Gregorčič-Kožuh, dr. med.

Kronična obliterativna arterijska bolezen pri bolniku s sladkorno boleznijo, Jože Steklasa, dr. med.

Pred in pooperativna zdravstvena nega bolnika s sladkorno boleznijo pri amputaciji okončine, Jožica Rešetič, vms

Sindrom izgorevanja pri medicinski sestri: burn-out sindrom, Mojca Saje, vms

16.00-16.30 Odmor-degustacija

16.30 Občni zbor in okrogla miza o problematiki sladkorne bolezni

20.00 Proslava ob mednarodnem dnevu medicinskih sester in svečana večerja

Sobota, 15.05.1999

09.00-10.30 Neonatalni presejalni testi, prirojene bolezni ščitnice ter vloga joda v prehrani, prof. dr. Ciril Kržišnik, dr. med.

Vloga medicinske sestre pri organizaciji in izvedbi neonatalnih presejalnih testov ter zdravstvena nega otroka s prirojeno boleznijo ščitnice, Ivica Zupančič, vms, Zvonka Žnidar, sms

10.30-11.00 Odmor-degustacija-ogled razstave

11.00-12.00 Pridobljene bolezni ščitnice, doc. dr. Tadej Batelino, dr. med.

Zdravstvena nega in zdravstvena vzgoja bolnika z obolelo ščitnico, Marija Šifrar, vms

12.00-12.30 Možnosti preventive sladkorne bolezni, prof. dr. Ciril Kržišnik, dr. med.

12.30 Zaključek srečanja

Kotizacija za člane ZZNS znaša 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT. Nakažite jo na ŽR: 50101-678-48641, obvezno sklic na 00 12218, s pripisom za Endokrinološko sekcijo. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Dodatne informacije: Hermina Smrečnik, vms, Splošna bolnišnica Novo mesto, tel.: 068/391-6518.

Rezervacije namestitve sprejema: Recepcija Šport Hotel Otočec, vsak dan od 07.00-20.00 ure, na tel. št.: 068/75-700, 75-701, 75-165, oz. na faks št.: 068/75-420, sklic: za Endokrinološko sekcijo.

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije
Helena Kristina Peric, vms

ZBORNICA – ZVEZA

PSIHIATRIČNA IN NEVROLOŠKA SEKCIJA

1. OBVESTILO

POVABILO K AKTIVNEMU SODELOVANJU na

7. POSVETOVANJE O TEORIJI IN PRAKSI ZDRAVSTVENE NEGA

Zdravilišče Dobrna, 20.05.-21.05.1999

Tema: **Biti subjekt v procesu zdravstvene nege**

Vsakoletno tradicionalno posvetovanje uspešno povezuje in motivira k sodelovanju izvajalce zdravstvene nege in druge sodelavce z vseh področij zdravstvene nege v Sloveniji.

Letošnja tematika je temeljna, široka in občutljiva v celostnem delovanju in sodelovanju v procesu razvoja zdravstvene nege. V tem procesu smo udeleženci različni subjekti: bolnik s svojci, izvajalci zdravstvene nege in drugi sodelavci, v različnih obdobjih zdravja, bolezni in smrti, pri posamezniku, družini in družbeni skupnosti. Zato je izbor tematike za vaše strokovne prispevke širok in pomemben.

Svoja razmišljanja in prispevke sporočite na naslov: Marija Mrak, Klinični oddelek za mentalno zdravje, Zaloška 29, 1110 Ljubljana, tel.: 041/507-862 ali 061/140-20-30, faks: 061/140-21-58.

Delovna skupina: Marija Gorše-Muhič, Francka Javorski-Čuden, Livio Kosina, Marija Mrak, Ladi Škerbinek, Viktorija Štiglic, Drago Vorih.

ZBORNICA – ZVEZA

SEKCIJA ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE

Vabita na Strokovni seminar

PRAVILNI TELESNI POLOŽAJI BOLNIKA IN NEGOVALNEGA OSEBJA V ZDRAVSTVENI NEGI

Dvodnevni seminar bo potekal **6., 7. aprila 1999** v veliki predavalnici Inštituta republike Slovenije za rehabilitacijo, Linhartova 51 v Ljubljani

Program strokovnega seminarja:

TOREK, 6.4.1999:

Registracija: 9.00-10.00

1. Telesni položaji v nujni medicinski pomoči
Andrej Fink, vmt
2. Zdravstvena nega bolnika s poškodbo glave v intenzivni terapiji
Martina Pavlič, vms
3. Preprečevanje abnormálnih vzorcev in spastičnosti
Meta Stravnik, vft
4. Rehabilitacija bolnika po poškodbi glave in hrbtenice
Marta Hren, vms, prof. ZV
5. Možnosti telesnih položajev pri nepokretnih varovancih
Zdenka Dimnik, vms
6. Položaji pri hranjenju bolnikov s težavami pri sprejemanju in požiranju hrane
Šuc Lea, vft
7. Položaji bolnika s pljučno boleznijo
Marija Špelič, vms

8. Telesni položaji in lege med porodom
Mihaela Skoberne, vms, supervizorka spec.
9. Otroci in handling
Nada Rotar, vft
10. Pomoč bolniku in učenje pravilnega posedanja, presedanja in vstajanja
Špela Rusjan, vft, spec. nefrofizioterapevt
11. Ergonomski pristop fizioterapije k zmanjšanju bolečine v križu pri negovalnem osebu- predstavitel diplomske naloge

Tomaž Bevetek, vft

Diskusija

SREDA, 7.4.1999:

Učne delavnice: udeleženci bodo razporejeni v skupine. Udeležba je možna samo na eni izmed ponujenih delavnic. Prosimo, da na prijavo vpišete učne delavnice po prioriteti (na 1. mesto tisto delavnico, ki bi se je najraje udeležili in naprej do 4. mesta)

1. Telesni položaji, presedanje, vstajanje
2. Telesni položaji v nujni medicinski pomoči
3. Handling
4. Hranjenje nepokretnega bolnika

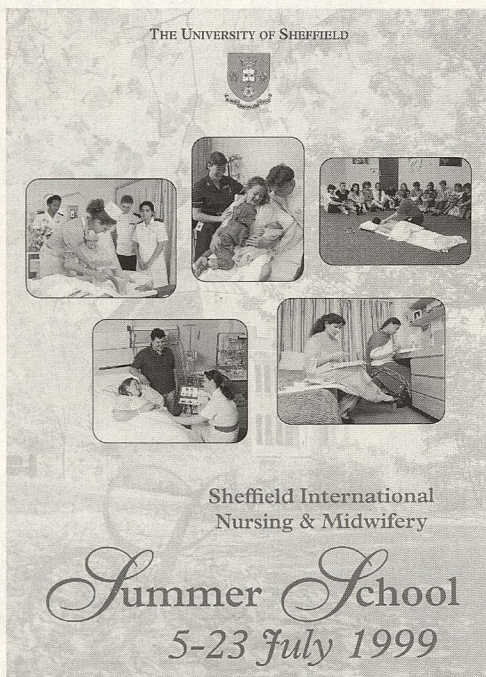
Seminar se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Udeležba je omejena, zato je obvezna predhodna prijava na naslov SNSU, MPŠOU, Kersnikova 4, Ljubljana, ali po e-mailu: snsu.slovenia@uni-lj.si. Prijava naj vsebuje vaš naslov, na katerega bomo lahko poslali potrdilo o vpisu na seznam udeležencev in v katero delavnico ste uvrščeni (v delavnico boste uvrščeni glede na svoj 1. izbor, oz. če to ne bo možno, glede na vaš prioriteten izbor). Rok prijave je 30.3.1999. Za vse informacije smo vam na voljo od 15.3.1999 dalje od 18.00-19.00 ure na tel. 061/133 72 19 - Sekcija študentov zdravstvene nege.

Kotizacija za dvodnevni seminar je 14.000,00 SIT za člane ZZNS, za nečlane 28.000,00 SIT. Kotizacijo lahko nakažete na št. žiro računa: 50101-678-48641 SM 23 ali jo poravnate ob registraciji. Študentje, člani Sekcije študentov ZN, so oproščeni plačila kotizacije. Ob registraciji je potrebna članska izkaznica in potrdilo o plačilu kotizacije.

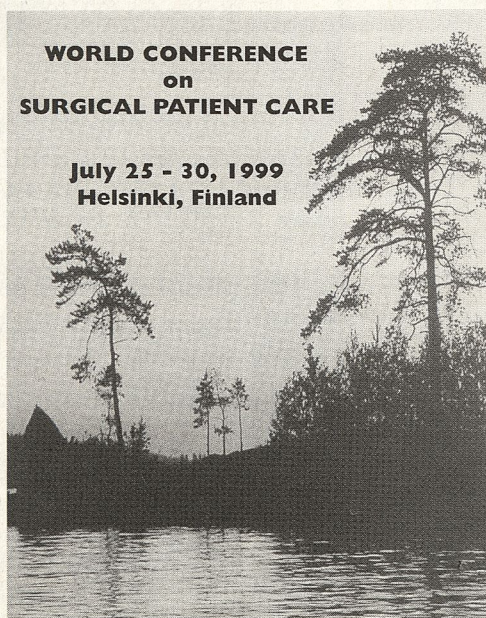
Organizacijski odbor: Lucija Mesarič-Matič, Patricija Kobilšek, Gordana Marinček, Nataša Kic

**Objavljamo popravek telefonske številke za
informacije o SEKCIJI MEDICINSKIH SESTER IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V URGENTNI MEDICINI:
PRESEDNICA Slavica Klančar,
telefon: 061/323-991**

**The University of Sheffield
Sheffield International
Nursing & Midwifery
Summer School, 5-23 July 1999**



**WORLD CONFERENCE on SURGICAL PATIENT CARE
July 25-30, 1999, Helsinki, Finland**



EORNAC 2000

**Drugi evropski kongres
operacijskih sester**

**Bergen, Norveška,
11.-14. maj 2000**

Nega bolnika v operacijski sobi v novem tisočletju, navodila in podatki za pripravo povzetka.

Sprejemali bomo povzetke o tematici EORNAC za ustno predstavitev in za posterje. Napisani morajo biti v dobri in pravilni angleščini. Društva ali združenja v domači državi jih morajo zbrati do 15. februarja 1999. Odgovor, ali bo povzetek poslan Medna-rodnemu znanstvenemu odboru v nadaljnje ocenjevanje ali ne, vam bo tako poslalo vaše lokalno društvo ali združenje. Skupaj s tem obvestilom vam bo vaše društvo poslalo končno oblikovan obrazec za povzetek in vprašalnik, ki ga boste izpolnili in poslali tehničnim organizatorjem konference na Norveško. Povzetek bo nato ocenil še Mednarodni znanstveni odbor.

Vsi povzetki, ki jih bo ta odbor sprejel, bodo objavljeni v posebni konferenčni zbirki. Ob registraciji bodo udeleženci to zbirko povzetkov tudi dobili. Predstavitev mora vsekakor biti v angleščini. Čas predstavitve je omejen na 20 minut.

Navodila za pripravo povzetkov dobite na sedežu Zbornice zdravstvene nege Slovenije.

**COURSE ON
PAIN NURSING
PRELIMINARY PROGRAMME
SPONSORED BY:
INTERNATIONAL COUNCIL OF NURSES (ICN)
WORLD INSTITUTE OF PAIN (WIP)
CAPRI (ITALY) – HOTEL QUISISANA
MAY 29th – 31st 1999**




CONFERENZA NAZIONALE ASSOCIATION INTERNATIONAL
ICN

COURSE ON
Pain Nursing
◦ PRELIMINARY PROGRAMME ◦

SPONSORED BY:
INTERNATIONAL COUNCIL OF NURSES (ICN)
WORLD INSTITUTE OF PAIN (WIP)
CAPRI (ITALY) - HOTEL QUISISANA
MAY 29TH - 31ST 1999



Giacinto Gigante (Napoli 1806-1876): *Capri dal Fortino* (1845) - Capodimonte Museum (Napoli)

SPIRITUALITY AND HEALTH
First Announcement Call for Papers
The third major international conference
to explore the relationship between
spirituality, health and healing
Durham Castle
29th September to
1st October 1999

First Announcement
Call for Papers



*Spirituality
and
Health*

The third major international conference to explore the
relationship between spirituality, health and healing

Durham Castle
29th September to
1st October 1999



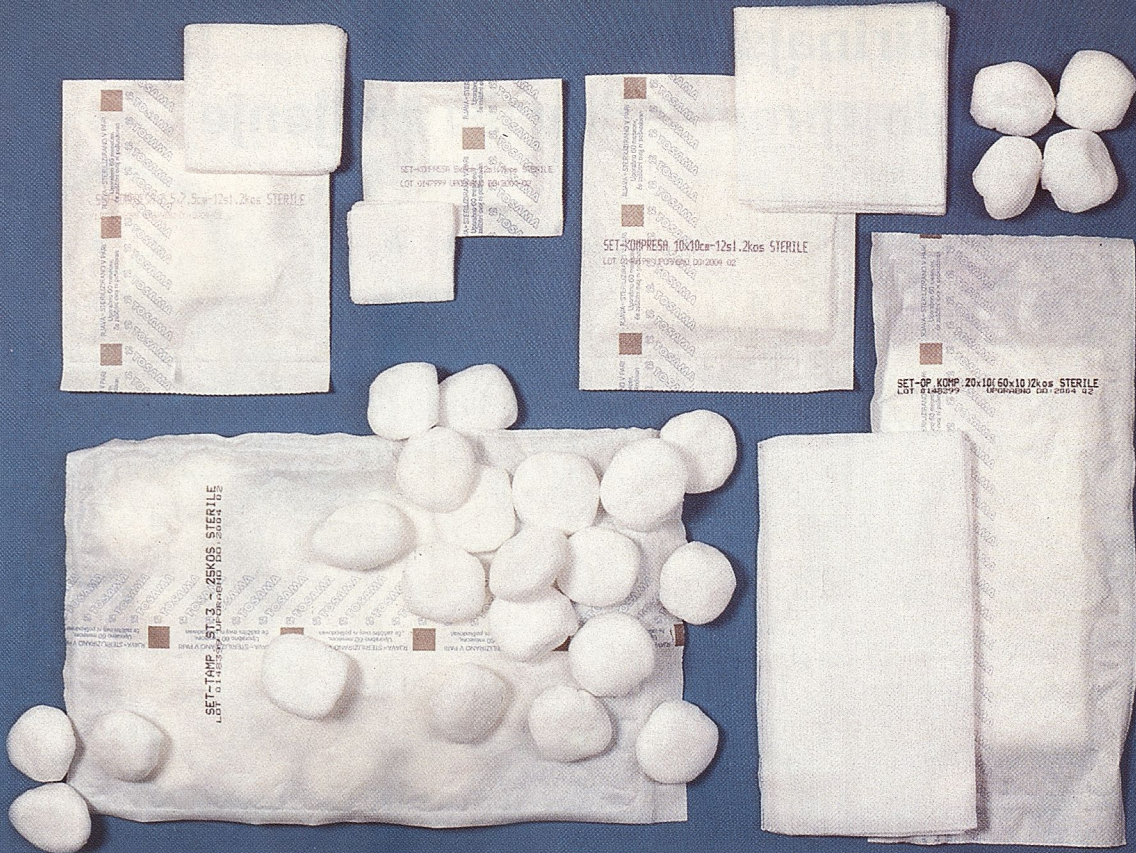
MEDILAB
DIAGNOSTIČNI RADIOLOŠKI CENTER

Vodovodna 100, 1000 Ljubljana
Tel.: 061/18 94 680, 18 94 689
Fax.: 061/189 46 83

**Z NAJMODERNEJŠO OPREMO, SODOBNO
TEHNOLOGIJO IN S SVOJIM ZNANJEM,
POMAGAMO PACIENTOM
DO ZANESLJIVE IN HITRE DIAGNOZE**

- **MR** - slikanje z magnetno resonanco
- **CT** - slikanje z računalniško tomografijo
- **RTG** - diagnostika skeleta in prsnih organov
- **MAMOGRAFIJA** - rentgensko slikanje dojk

Prijavite se lahko vsak delovnik
od 7. do 15. ure,
v sredo do 18. ure,
Vodovodna 100, Ljubljana



Novosti iz palete Tosaminih setov

V Tosami smo ponudbo setov s kompresami (z zloženci) povečali s temi seti:

SET S KOMPRESAMI (z zloženci) 5 x 5 cm, 12 slojev po 2 kosa - steril,

SET S KOMPRESAMI (z zloženci) 7,5 x 7,5 cm, 12 slojev po 2 kosa - steril,

SET S KOMPRESAMI (z zloženci) 10 x 10 cm, 12 slojev po 2 kosa - steril,

SET S KOMPRESAMI (z zloženci) 20 x 10 cm (60 x 10cm), 12 slojev po 2 kosa -steril.

Seti so na voljo v sterilni ali nesterilni obliki, sterilnost pa traja 60 mesecev.

Vsi dodatni podatki so vam na voljo pri vaših dobaviteljih ali pa kar v Tosami (telefon 061 714 611)

 **TOSAMA**

ISO 9001 GMP

Štirinajst dni, ki bodo spremenili vaše življenje



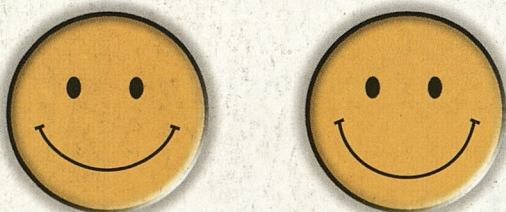
Ko ste potrti, brezvoljni in vam gre vse težko od rok, težko verjamete,



da se optimizem in dobra volja lahko vrnete v vaše življenje.



Poskusite z deprimom. Spremenil bo vaše življenje.



Že po štirinajstih dneh.

Zeliščne tablete deprim® z izvlečkom šentjanževke vračajo optimizem in voljo do življenja. deprim® pomaga v temnih dneh, ko nas muči potrtnost zaradi vremenske preobčutljivosti, zimskega pomanjkanja svetlobe, hormonskih sprememb ali preobilice dela.

Učinkovati začne že po štirinajstih dneh rednega jemanja, najboljši učinek pa dosežemo, če ga jemljemo več mesecev. deprim® je popolnoma naraven in nima stranskih učinkov. Za dobro počutje, ki traja.